

ОВООТЫН ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРД ТӨСӨЛ БОЛОН,
НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР ТӨСЛҮҮДИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 2025

Байгальд ээлтэй

Орон нутагт өгөөжтэй

**ХУРГАТАЙ
ХАЙРХАН**

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ ОВООТЫН
ЧУЛУУН НҮҮРСНИЙ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСӨЛ БОЛОН
НҮҮРС БАЯЖУУЛАХ ҮЙЛДВЭР ЗЭРЭГ ТӨСЛҮҮДИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

/АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ДУГААР MV-017098/
/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГЕСТРИЙН ДУГААР 5104424

ХЯНАСАН:

БОУАӨЯ-НЫ ХБОБЗГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ:

...../Ц.ЖАРГАЛНЭМЭХ /

БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН:

“ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН” ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ:

.....ДАЧИТ-ЭРДЭНЭ/

“ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН” ХХК-ИЙН ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ХЭЛТСИЙН ДАРГА:

...../Ц.БАТХҮҮ/

2025 он

АГУУЛГА

1	Төслийн товч танилцуулга.....	4
1.1	Төслийн 2025 оны товч танилцуулга.....	4
1.2	Төслийн талбайн байршил.....	5
2	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	6
2.1	Агаарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт.....	6
2.1.1	Төслийн баяжуулах үйлдвэрийн онцлогт тохируулан сэргээгдэх эрчим хүчийг цахилгаан хангамжид ашиглах боломж бололцоог судлах.....	6
2.1.2	Агаарын чанарын дотоод бодлого журмыг боловсруулав.....	6
2.1.3	Гэр галлагааг багасгах.....	7
2.2	Гадаргын ба газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт....	8
2.2.1	Түр кемпийн үйл ажиллагаанд усны зөв зохистой, үр ашигтай хэрэглээг төлөвшүүлэх	8
2.2.2	Ашиглах усны эх үүсвэрт битүүмжлэл хийх.....	8
2.2.3	Ашиглах усны хэмжээг тооцож, ашиглах усны төлбөрийг орон нутгийн холбогдох байгууллагын дансанд төвлөрүүлэв.....	9
2.3	Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт.....	9
2.3.1	Автомашин хөдөлгөөнийг зохицуулах журам.....	9
2.3.2	Хөрс саармагжуулах талбай.....	9
2.3.3	Шаардлагагүй газар хөндөхөөс сэргийлэх.....	10
3	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	11
4	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт.....	11
5	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	11
6	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	11
7	Осол, эрсдэлийн менежмент төлөвлөгөөний биелэлт.....	12
7.1	Галын пунктийг сэлбэн бүрэн бүтэн байдлыг хангах.....	12
8	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	13
8.1	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.....	13
8.2	Хог хаягдлын гэрээ.....	14
8.3	Хог хаягдлын зааварчилгаа.....	15
8.4	Ангилан ялгах цэгийг шинэчлэн засварлах.....	16
8.5	Ангилсан хог хаягдал тээвэрлэлт.....	17
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр.....	20
9.1	Агаарын чанарын шинжилгээ.....	21
9.2	Усны чанарын хяналт шинжилгээ.....	22
9.2.1	Гадаргын усны чанарын шинжилгээ.....	22
9.2.2	Газрын доорхи усны түвшний хэмжилт.....	22
9.3	Хөрсний шинжилгээ.....	24
10	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө.....	27
11	Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө.....	27
12	Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарилт.....	28
12.1	Мод тарилт.....	28
12.2	Мод үржүүлгийн талбай.....	37
13	Дүгнэлт.....	39
	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хавсралт.....	40

Тайлангийн хавсралтууд:

Хавсралт 1: Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээ.....	40
Хавсралт 2. Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээ.....	41
Хавсралт 3. 2025 оны үйл ажиллагаа явуулаагүй тухай тодорхойлолт.....	46
Хавсралт 4. Мод тарих, ногоон байгууламж усалгаанд зориулсан “ус ашиглуулах дүгнэлт”.....	47
Хавсралт 5. Ус ашиглах гэрээ.....	50
Хавсралт 6. Хог хаягдлын гэрээ.....	53
Хавсралт 7. Байгаль орчны аудитын гэрээний нүүр.....	55
Хавсралт 8. Агаарын шинжилгээний хариу.....	56
Хавсралт 9. Усны ерөнхий шинжилгээний хариу.....	57
Хавсралт 10. Гадаргын усны микробиологийн шинжилгээ.....	62
Хавсралт 11. Хөрсний хүнд металл, морфологийн шинжилгээ.....	63
Хавсралт 12. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ.....	68
Хавсралт 13. Мод тарих ажил үйлчилгээний гэрээний хуулбар.....	69
Хавсралт 14. Мод усалгааны гэрээний хуулбар.....	71

1 Төслийн товч танилцуулга

Төслийн нэр:	Овоотын коксжих нүүрсний төсөл дараах төслүүдийг хамрана : <ul style="list-style-type: none"> (i) Овоотын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах; (ii) Овоотын ордыг түшиглэн барих нүүрс баяжуулах үйлдвэр (НБҮ)
Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Хургатай Хайрхан” ХХК
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Улаанбаатар хот-15170, Чингэлтэй дүүрэг-1-р хороо, Бага тойруу-17, Жи жи цамхаг 9-р давхар
Улсын бүртгэлийн дугаар:	9019053077
Регистрийн дугаар:	5104424

Овоотын нүүрсний уурхайн ашиглалтын MV-017098 тоот лицензийн талбайд явагдах чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төслийн БОННҮ 2022 оны 11 дүгээр сард батлагдсан. (Тайлангийн дугаар: 2019/Б-008)

Мөн Овоотын нүүрсний уурхайн ашиглалтын MV-017098 тоот лицензийн талбайд байгуулагдах Овоотын ордыг түшиглэн барих нүүрс баяжуулах үйлдвэр (НБҮ)-ийн БОННҮ 2024 оны 4 дүгээр сард батлагдсан (Тайлангийн дугаар 20123/СН-42).

Энэхүү Овоотын коксжих нүүрсний цогц төслийн 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Овоотын нүүрсний уурхай болон Овоотын нүүрс баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлагуудыг биелүүлэх зорилгоор бэлтгэсэн бөгөөд БОННҮ тайлангуудад нийтлэг болзошгүй нөлөөлөл, мониторингийн арга хэмжээг тухайн оны сүүл үеэр батлагдсантай уялдуулан тодорхойлсон болно.

Уг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дээрх батлагдсан БОННҮ тайлангийн дагуу, Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ыг баримтлан компанийн тогтвортой хөгжлийн бодлогийг хэрэгжүүлэх, сум орон нутгийн холбогдох боловсон хүчин, эрх бүхий албан тушаалтнууд хоорондын ойлголцол холбоог хөгжүүлэх тус тус зорилготойгоор боловсруулав.

Овоотын нүүрсний уурхай болон Овоотын нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн барилга угсралтын ажлыг дэлхийн жишигт нийцүүлэн, Монгол Улсын хууль, тогтоомжийн шаардлагыг хангасахаас гадна илүү чанартай гүйцэтгэхээр төлөвлөж байна.

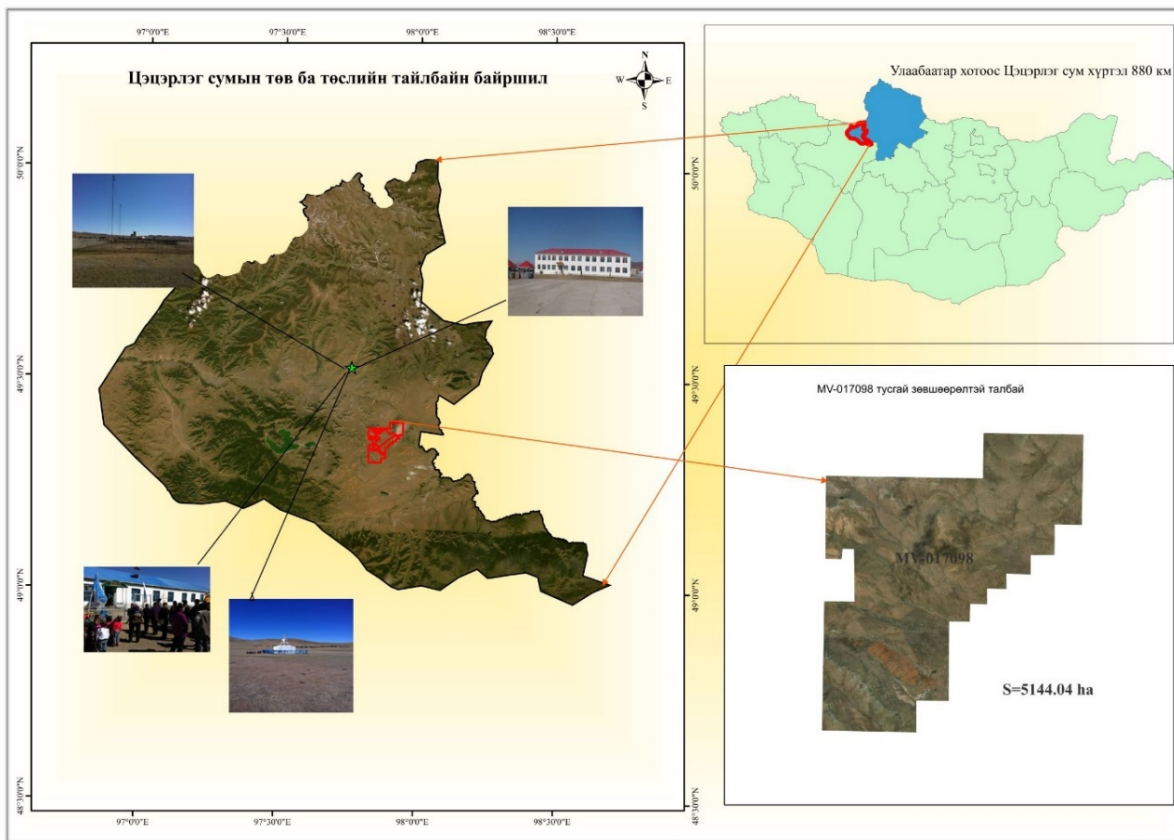
1.1 Төслийн 2025 оны товч танилцуулга

Овоотын коксжих нүүрсний төсөл нь 2025 онд аливаа уулын ажил, боловсруулалттай холбоотой ямар нэгэн үйлдвэрлэлийн барилга байгууламж, ашиглалтын ажил эхлээгүй ба ямар нэгэн том хэмжээний хөрс хуулах ажил хийгдээгүй болно. MV-017098 ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд одоогоор зөвхөн түр, жижиг кемп байгаа бөгөөд зөвхөн байгаль орчны хяналт, олон нийтийн харилцаатай холбоотой үйл ажиллагаа явуулж байна.

“Хургатай Хайрхан” ХХК нь 2026 онд Овоотын коксжих нүүрсний төслийн бүтээн байгуулалттай холбоотой төлөвлөгөө, зөвшөөрлүүдийг (дагалдах дэд бүтэцтэй холбоотой), төслийн бүтээн байгуулалтыг дэмжих санхүүжилтийг босгох, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтыг эхлүүлэхээр ажиллаж байна.

1.2 Төслийн талбайн байршил

Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн байршил нь Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын төв Халбан-аас урд зүгт 22 км, Могойн голын нүүрсний уурхайн зүүн талд (Зураг 1) байрладаг.

Зураг 1: Төслийн байршил

2 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

2.1 Агаарт үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт

2.1.1 Төслийн баяжуулах үйлдвэрийн онцлогт тохируулан эрчим хүчний тохиромжтой эх үүсвэрийг цахилгаан хангамжид ашиглах боломж бололцоог судлах

2024 оны 4 сарын 8-д БОАЖЯамаар батлагдсан Байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгагдсан “Агаарын бохирдлыг бууруулах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хүрээнд Нүүрс боловсруулах байгууламж төсөлд сэргээгдэх эрчим хүчийг цахилгаан эрчим хүчээр хангах боломжийг судалж, нэвтрүүлэх” үйл ажиллагааны хүрээнд үйлдвэрт ашиглах боломжтой сэргээгдэх эрчим хүчний судалгааг хийж, компанийн мэдээллийн самбарт байршуулав.

Үйлдвэрийн хэрэгцээний цахилгааны хэмжээ нь дараах байгууламжуудаас бүрднэ. Үүнд нүүрсний бэтгэх хэсэг, үйлдвэр, үйлдвэрийн засвар үйлчилгээний хэсэг, хаягдал шилжүүлэх байгууламж, бүтээгдэхүүн шилжүүлэх байгууламж зэргээс бүрдэх ба эдгээр байгууламжуудыг нийтдээ 1200 кВт-н 3 ширхэг дизель генераторуудаар хангахаар төслийн ТЭЗҮ-д тусгасан байна.

Баяжуулах үйлдвэрт тохиромжтой нар, салхи болон бусад сэргээгдэх эх үүсвэрүүдийг судалснаар байгууллагын байгаль орчны бодлого тэр дундаа байгууллагын тогтвортой хөгжлийн бодлогод нийцүүлэх шийдэл, оновчлолыг тусгах ач холдогдолтой юм. Аливаа сэргээгдэх эрчим хүчийг төслийн үйл ажилалгаанд хамруулах боломж, зардал, ашиг тусыг үнэлэх боломжийг одоогоор эхлүүлээд байна.

Сэргээгдэх эрчим хүчний шийдлүүд нь агаарын бохирдлыг бууруулах, тогтвортой байдлыг хангах зорилтуудыг дэмжиж байгаа тул уг санаачлагыг ирээдүйн төслүүдэд загвар болгон байршуулна.

2.1.2 Агаарын чанарын дотоод бодлого журмыг боловсруулав

“Хургатай Хайрхан” ХХК-ийн Овоотын түр кемпийн үйл ажиллагаанаас агаарт үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөллийг үүсгэхгүй байх үндсэн зорилготой бөгөөд үүнд зуухны яндан, эх үүсвэрээс ялгарах бохирдлын асуудлыг энэхүү журмаар зохицуулна.

Овоотын түр кемп болон кемпийн зорчих хэсэг, орж гарах гарц, ирж, очих зам, Овоотын тусгай зөвшөөрлийн лицензийн талбай дахь түр замуудыг хамаарна.

Мөн замуудад тоос дарах үйл ажиллагааг 2026 оны хавраас хийж эхлэхээс гадна агаарын чанарын байнгын ажиллагаат автомат станцуудыг төслийн талбайн чухал цэгүүдэд байршуулж, аймгийн болон сумын Ус цаг уур, орчны шинжилгээний байгууллагуудтай хамтран мэдээллүүдийг цуглуулан, хяналтыг тогтмол хийхээр төлөвлөөд байна.

ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН ХХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН ТУШААЛ

2024 оны 10-р сарын 21-ны өдөр

Дугаар А/ 077

Улаанбаатар хот

Агаарын чанарын дотоод журмыг
батлах тухай

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмын 1-р зүйлийн 1.5, 1.6 дахь заалт, Агаарын тухай хуулийн 9.1 дэх зүйл, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31.2 дахь заалт, Компанийн Байгаль орчны бодлогын баримт бичгийг тус тус үндэслэн **ТУШААХ НЬ:**

1. Хургатай Хайрхан ХХК-ийн “Агаарын чанарын дотоод журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.
2. Журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Тогтвортой Хөгжлийн Газар (Ц.Оюун-эрдэнэ)-т үүрэг болгосугай.
3. Энэхүү журмыг 2024 оны 10-р сарын 22-ны өдрөөс дагаж мөрдсүгэй.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

ДАЧИТ-ЭРДЭНЭ

Зураг 2. Агаарын чанарын дотоод бодлогын журам боловсруулж, батлуулав

2.1.3 Гэр галлагааг багасгах

Гэрт галлагаанаас бага хэмжээний утаа үүсэх бөгөөд яндангаас гарах утааг бууруулах зорилгоор кемпийн бүх гэрүүдийг дулаалгатай болгож, галлагааг хамгийн бага байлгах бололцоог бүрдүүлж өглөө. Мөн кемпийн оффисыг цахилгаан халаагуурт контейнэр барилгаар шийдэж байгаа ба ирэх 2026 оны үйл ажиллагаанд ашиглалтанд оруулахаар төлөвлөөд байна.

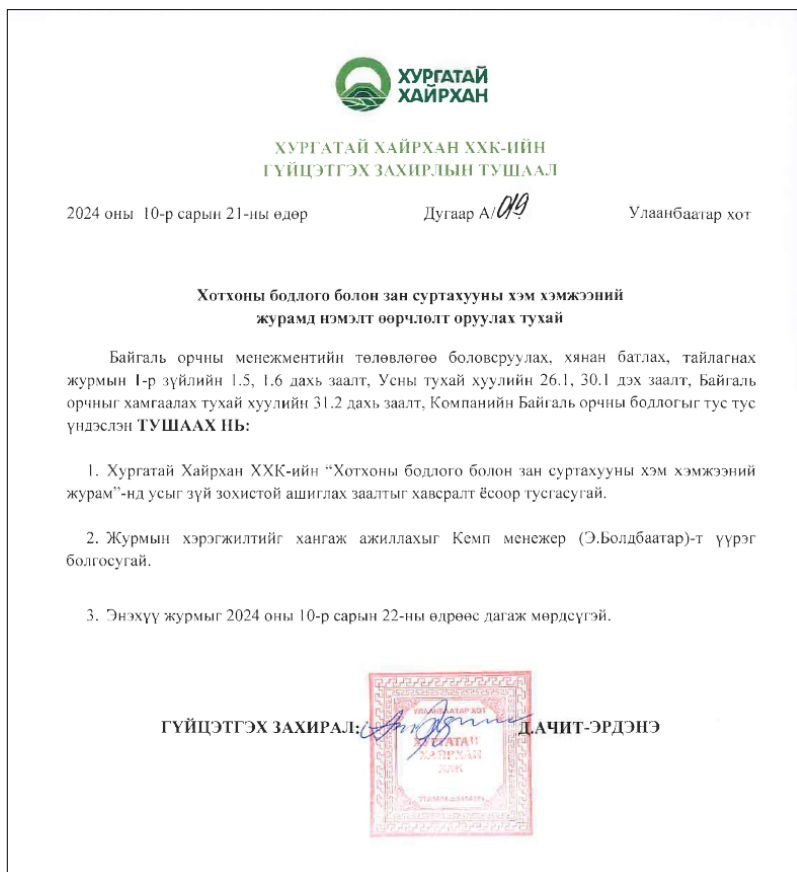
Зураг 3. Кемпийн гэрийн дулаалга хийх үе

2.2 Гадаргын ба газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа ч газрын гадарга болон гүний усанд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг урьчилан тодорхойлох, сэргийлэх арга хэмжээг авч ажиллалаа.

2.2.1 Түр кемпийн үйл ажиллагаанд усны зөв зохистой, үр ашигтай хэрэглээг төлөвшүүлэх

Овоотын түр кемпийн үйл ажиллагаанд усны зүй зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх зорилгоор кемпийн дотоод жураманд байгаль орчны журмыг тусгаж, батлуулав.

Зураг 4. Кемпийн дотоод жураманд усны зүй зохистой ашиглалтын заалтыг боловсруулж, батлуулав

2.2.2 Ашиглах усны эх үүсвэрт битүүмжлэл хийх

Овоотын лицензийн талбайд гурван ширхэг гүний худаг байдаг (WB1), төслийн үндсэн үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа тул тус ашиглах усны эх үүсвэрээс ашиглалт хийгээгүй ба эх үүсвэрийг хамгаалж, төмөр контейнер байрлуулсан ба, тэдгээр усны эх үүсвэрүүдэд байршуулсан контейнерийг түгжиж, битүүмжилсэн болно.

Зураг 5. Овоотын талбайн худгийн байрыг 2025 онд дахин шинэчилж битүүмжлэв

2.2.3 Ашиглах усны хэмжээг тооцож, ашиглах усны төлбөрийг орон нутгийн холбогдох байгууллагын дансанд төвлөрүүлэв.

Үйл ажиллагаа явуулаагүй тул худгаас ус ашиглаагүй болно. Харин Тэрбум модтой холбоотой усалгаанд гадаргын ус ашиглах зөвшөөрлийг Аймгийн Байгаль орчны газрын өгсөн зөвлөмжийн дагуу зохих бичиг бүрдлийг бүрдүүлж өгч Усны дүгнэлтийг гаргуулсан. Мөн тус дүгнэлтийн дагуу Сумын Засаг Даргын Тамгын Газартай гэрээ хийж төлбөрийг холбогдох дансанд төвлөрүүлж ажиллав. Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн мод тарилтыг Тэрбум Мод хөтөлбөрийн бүлгээс дэлгэрэнгүй харна уу.

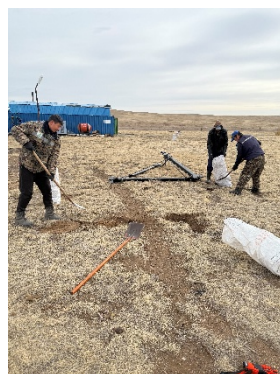
2.3 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт

2.3.1 Автомашины хөдөлгөөнийг зохицуулах журам

Овоотын түр кемпд ирж очих автомашины хөдөлгөөнийг тогтмол маршрутаар зохицуулах талаар Агаарын чанарын дотоод бодлогын журамд боловсруулж 2024 онд батлуулсан бөгөөд мөн адил 2025 онд дагаж мөрдөв. (Зураг 2).

2.3.2 Хөрс саармагжуулах талбай

Бид хөрсөнд үзүүлэх аливаа сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, хөрсний эрүүл байдлыг хадгалах, бэлэн байх зорилгоор Овоотын кемпийн битүүмжлэлтэй агуулахыг “Хөрс саармагжуулах талбай” болгон ашиглахаар 2024 онд тохижуулсан ба 2025 оны байдлаар кемпийн орчмын болон лицензийн талбайн бохирдолтой хөрсийг цэвэрлэн, нөхөн сэргээлтийг хийсэн.

Зураг 6. Хөрс саармагжуулах агуулах

2.3.3 Шаардлагагүй газар хөндөхөөс сэргийлэх

Овоотын бүтээн байгуулалтын ажлыг эхлэхээс урьдаар бэлтгэл ажлыг хангах зорилгоор төслийн талбайд Шаардлагагүй газар хөндөхөөс сэргийлэх, шимт хөрсний овоолго, газар хөндөх журмыг боловсруулж 2024 онд батлуулсан.

Зураг 7. “Хургатай Хайрхан” ХХК-ийн “Газар хөндөх журам” боловсруулж, батлуулав

3 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

2025 онд том хэмжээний барилга байгууламжийн ажил явагдаагүй бөгөөд аливаа газар хөндөх үйл ажиллагаа талбайн хүрээнд хийгдээгүй болно. Дотоод газар хөндөх, нөхөн сэргээх журам боловсруулж, батлуулав. Журмыг тайлангийн Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөөний биелэлт хэсгийн 2.3-т тусгав. Зураг 7. “Хургатай Хайрхан” ХХК-ийн “Газар хөндөх журам” боловсруулж, батлуулав.

4 Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт

Тайлант онд төслийн үндсэн үйл ажиллагаа эхлээгүй, томоохон дэд бүтцийн барилга байгууламжийн ажил мөн эхлээгүй бөгөөд аливаа биологийн олон янз байдалд нөлөөлөх нөлөөлөл байхгүй.

5 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Төслөөс аливаа орон нутгийн иргэд, тэр дундаа нөлөөллийн бүсийн айлуудад нүүлгэн шилжүүлэлтийг албадахгүй бөгөөд энэ төрлийн аливаа шаардлага тавихгүй байхаар төлөвлөсөн. Харин нөхөн олговрын ажлыг нөлөөллийн бүсийн айлуудтай “Хамтран ажиллах гэрээ” байгуулж, сонирхсон ажил мэргэжил горилогч нарт ногоон тэжээлийн тариалалтанд ажлын байраар хангаж, Компаниас хийгдэх худалдан авалтуудыг аль болох орон нутгаас худалдан авч байх томоохон зохицуулалтыг нэвтрүүлэн, мөрдөн ажиллаж байна.

6 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Археологи, палеонтологийн судалгааны ажлын 2011, 2012 онд хийгдсэн тайлангийн үр дүнд төслийн талбайд соёлын ач холбогдол бүхий зүйл илрээгүй.

Ажилчдад соёлын өвийн талаарх мэдлэг олгох зааварчилгаанаас гадна соёлын өвийн аливаа олдвор илэрсэн тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 23.1 Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын тушаал № 141 дагуу хамгаалах арга хэмжээ авах юм.

7 Осол, эрсдлийн менежмент төлөвлөгөөний биелэлт

2025 онд төслийн үндсэн үйл ажиллагаа эхлээгүй хэдий ч төслийн үндсэн үйл ажиллагааны өмнөх барилга байгууламжийн бэлтгэл ажилд оролцогчдод нийтдээ 5 удаагийн осол эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх аюулгүй ажиллагааны сургалтыг хийгээд байна.

KK TRAINING RECORD

No.	Full Name	Last Name	Position	Training	Date	Location	Trainer	Duration	Comments
1	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
2	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
3	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
4	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
5	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
6	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
7	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
8	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
9	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
10	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
11	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
12	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
13	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
14	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
15	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
16	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
17	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
18	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
19	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
20	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
21	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
22	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
23	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
24	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
25	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
26	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
27	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
28	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
29	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
30	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
31	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С
32	Батбаяр	Батбаяр	Инженерийн ажилтан	OS (General)	2024.08.20	Төв	Б.Мөнхсайхан	3	С

CONTRACTOR TRAINING RECORD

No.	Full Name	Last Name	Position	Company	Date	Location	Duration	Trainer	Comments
1	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
2	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
3	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
4	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
5	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
6	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
7	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
8	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
9	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
10	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
11	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
12	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
13	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
14	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
15	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
16	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
17	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
18	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
19	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
20	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
21	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
22	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
23	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
24	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
25	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
26	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
27	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
28	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
29	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
30	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
31	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С
32	Амарбаяр	Амарбаяр	Manager	Хангайн Үйлдвэр	2024.08.20	Төв	3	Б.Мөнхсайхан	С

7.1 Галын сарайг ээлбэн бүрэн бүтэн байдлыг хангах

Овоотын түр кемпийн галын сарайнд Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн дагуу гал унтраах багаж хээргслүүдийг ээлбэн байлгаж, ээлбэн бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хангаж ажилладаг.

Зураг 8. Кемп дэх галын сарай

8 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах бүхий л хог хаягдлуудыг Овоотын уурхайн бүтээн байгуулалтаас өмнөх төлөвлөлт, дотоод үйл ажиллагааны хүрээнд ангилан ялгаж, хог хаягдлыг аль болох хамгийн бага гаргах, үүссэн хог хаягдлыг дахин боловсруулах оновчтой шийдлийг хэрэгжүүлэх, дахин шууд ашиглах зэргээр төлөвлөн, боловсруулсан хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөний дагуу хийв.

Зураг 10. Ангилан хадгалах түр сав

8.1 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт

2025 онд Овоотийн ордын үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа ч Овоотын кемпд бид өмнө хэрэгжүүлж байсан хог хаягдлын ангилан ялгах агуулахыг шинэчлэн сайжруулж, хог хаягдлын менежментийн удирдлагыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна.

Манай төслийн хог хаягдлын менежмент нь компанийн Тогтвортой хөгжлийн бодлогод “үйл ажиллагааныхаа хүрээнд хог хаягдлын нөлөөллийг хамгийн бага хэмжээнд барих зорилгоор ашиглах хэрэглээгээ хамгийн бага хэмжээнд барьж, аль болох дахин ашиглалт, дахин боловсруулалтанд үйл ажиллагааны чиглэлийг төвлөрүүлнэ. Харин дахин ашиглах боломжгүй хаягдлыг орчны нөлөөллөөс ангид зориулалтын байгууламжид аюулгүй хадгалдаг.

Зураг 11. Хог хаягдлын менежментийн 7 дадлыг хэрэгжүүлэх

Хог хаягдлын менежментийн 7 дадлыг алхам алхамаар гүйцэтгэхээр хэрэгжилтийг хангаж байна.

8.2 Хог хаягдлын гэрээ

Цэцэрлэг сумын ЗДТГ-аас хог хаягдлын гэрээ байгуулж, одоогийн үйл ажиллагаанаас үүсэх ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэх гэрээ хийж, гэрээний дагуу тээвэрлэлтийг хийж байна. Хог тээврийн гэрээ Хавсралт 6-д хавсаргав.

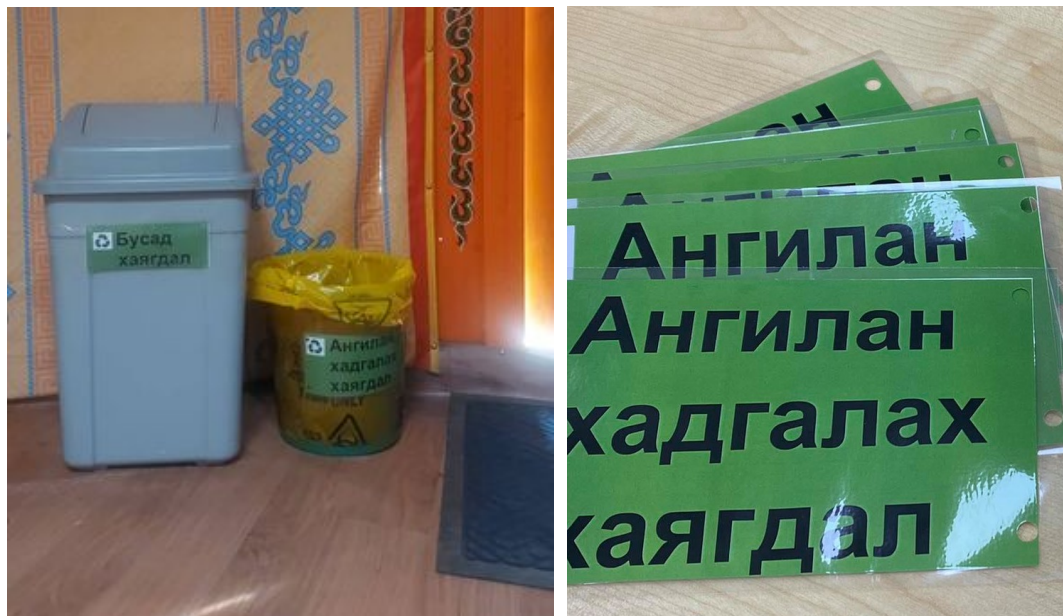
Сумын ИТХ-н 2019 онд батлагдсан Хог хаягдлын төлбөрийн тариф-ын дагуу 2025 оны төлбөрийг тушаалаа.

Зураг 12. Хог хаягдлын төлбөр тушаасан баримт

	МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА
	ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 2250902222578
ТТД / Регистр:	17900825495 / 9072365
Татвар төлөгчийн нэр:	Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын засаг даргын тамгын газар
Татварын төрөл:	01030723 - Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж
Харьяалах татварын алба:	Хөвсгөл / Цэцэрлэг
Төлсөн дүн:	50,000.00
Гүйлгээний огноо:	2025-10-03 15:06:21
Гүйлгээний утга:	[2250902222578; null; 5104424; null; null; 93118808; 5020369772; ХУРГАТАЙХАЙРХАН];5000 99999;93118808
Татварын данс:	100171800947 / Хө.Цэ Хог хаягдлын хураамж
Төлөлтийн хэлбэр:	
	

8.3 Ангилан ялгах цэг

Хог хаягдлыг түр цуглуулах цэг тогтоож, тэмдэгжүүлэн Анхдагч хялбарчилсан ангилан хадгалах хогын савыг улам сайжруулж, хүний нүдэнд харагдахуйц, хялбарчилсан хог хаягдал ангилан хадгалах тохирсон шошго бүхий хогийн савуудыг байршуулав. Хялбарчилсан хог хаягдлын ангилан хадгалах сав нь төслийн өнөөгийн үйл ажиллагаа явагдаагүй байгаатай уялдуулан “ангилан хадгалах” сав болон “бусад хог хагдал” гэсэн 2 төрлийн сав байрлуулсан.

Зураг 16. Хог хаягдлыг ангилах хогийн савуудыг төслийн талбайн бүх гэрүүдэд байршуулав

Энэ нь төслийн талбайд зочноор ирсэн ажилчид олон төрлийн хог хаягдлыг өөр өөр саванд ангилах шаардлага гарахгүйгээр шууд нэг төрлийн саванд ангилан, үүгээрээ төслийн талбайд ирсэн зочдод ангилах, түүнчлэн хог хаягдлыг ангилах сэдэл, зуршлыг олгож өгч байгаа юм. Кемпийн гал тогоо, гэрүүдээс гарсан анхдагч хог хаягдлыг ангиллын савнуудад цуглуулж, ангилах савны хэмжээ 2/3-д хүрэхэд хог хаягдал ангилах цэгт стандартын дагуу хадгална. Мөн төслийн нийт талбайд явуулын аялагч, нутгийн иргэдийн хаясан лонх, шил, хуванцрын хаягдлыг түүж цуглуулан дахивар хаягдалд тушаав.

Зураг 18. Дахиварын агуулах

8.4 Ангилсан дахивар хог хаягдал тээвэрлэлт

Ангилсан хог хаягдлыг Хөвсгөл аймгийн Мөрөн суманд аймгийн төвөөс зүүн урагш Элстэйн ар гэх Мөрөн сумын дахивар авдаг “Аз Тулгатан Хаасууд” ХХК-тай дахивар нийлүүлэх гэрээ байгуулж ажиллаж байна. Энд бүх төрлийн лааз, зарим төрлийн шил, хуванцар сав зэргийг дахивар нийлүүлэх гол шаарлдага болох цэвэр байх шаардлагийг ханган нийлүүлж байна.

<p>БАТЛАВ.</p> <p>“Хургатай Хайрхан” ХХК ГҮЙЦЭГНЭХ ЗАХИРАЛ:</p> <p>Д.Ачит-Эрдэнэ</p>	<p>БАТЛАВ.</p> <p>“Аз Тулгатан Хаасууд” ХХК ЗАХИРАЛ:</p> <p>С.Мэнджаргал</p>	
<p>ДАХИВАР НИЙЛҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ</p>		
2025 оны 10 сарын 15 өдөр	№ КК25124	Улаанбаатар хот
<p>“Хургатай Хайрхан” ХХК Хаяг: Монгол улс, Улаанбаатар 15170, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-17, ЖиЖи Цамхаг, 9-р давхар</p>	<p>“Аз Тулгатан Хаасууд” ХХК Хаяг: Монгол улс, Хөвсгөл аймаг, Мөрөн хот, 13-р хороо, Элстэйн ар</p>	
<p>НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ</p>		
<p>1.1 Энэхүү дахивар нийлүүлэх гэрээ /цаашид Гэрээ гэх/-г нэг талаас /РД:5104424/ “Хургатай хайрхан” ХХК /цаашид Нийлүүлэгч гэх/, нөгөө талаас /РД:4148274/ “Аз Тулгатан Хаасууд” ХХК-ийн Дахивар хүлээн авах цэг /цаашид Хүлээн авагч гэх/ нар нь дараах нөхцлүүдээр харилцан тохиролцож Монгол Улсын хог хаягдалын тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль болон бусад хууль, тогтоомжид үндэслэн энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатай байгуулав.</p>		

Зураг 19. Дахивар нийлүүлэх гэрээний нүүр

Зураг 20. Кемпээс үүссэн дахивар хаягдал, түүний тээвэр

Төслийн талбайгаас аливаа аюултай хортой хог хаягдал гарахгүй.

Хүснэгт 2. Хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн нийт зардал

№	Арга хэмжээ	Давтамж	Нэгж зардал (төг)	Нийт зардал (төг)
1	Цэцэрлэг сумын ЗДТГ-аас хог хаягдлын гэрээ байгуулж, хог хаягдлын тарифийн дагуу төлбөрийг төлөв	1	50,000	50,000
2	ЗДТГ-ын гэрээт хогийн машинаар ахуйн хог хаягдлыг сумын хогийн цэгрүү тээвэрлүүлсэн төлбөр	3	-	870,000
3	Дахивар хог хаягдлын тээвэр (ДЗ)	1	ДЗ	ДЗ
	Нийт хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөний биелэлийн зардал			920,000

ДЗ – дотоод зардал

Хог хаягдлын менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн зардлын мэдээлэл:

1. Хог хаягдлын хураамж тушаасан баримт - Зураг 12-т оруулав.
2. Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэсэн зардал

2025 оны Хог хаягдлын хураамж тушаасан баримт

				Огноо/Date: 2025.10.03 15:06:07
Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No: 27262846				
Системийн огноо/System Date: 2025.10.03 15:06:07				
Харилцагчийн нэр/Customer Name: 95020152534			Нэр/Name: ХУРГАТАЙХАЙРХАН	
Дт	Дансны дугаар/Account number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	50,000.00 MNT	1.00
/ Тавин мянган төгрөг /				
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	50,000.00 MNT	1.00
	05	Khan Bank - Хаан банк		
	Дансны дугаар/Account Number	Нэр/Name		
	5176120446	МТА.ТАТВАР		
Гүйлгээний утга/Transaction description: 2250902222578; 5104424; 93118808				
Харилцагч танд баярлалаа/Thank you to our customers				
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:				
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:				
Гарын үсэг/Signature:				
Тамга/Stamp:				

Ахуйн хог хаягдлын тээврийн (3 удаа) төлбөрийн мэдээлэл

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No: 001154559636				
Системийн огноо/System Date: 2025.05.29 18:12:20				
Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	IBAN/Account/Card number	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	250,000.00 MNT	1.00
/ Two hundred fifty thousand tugrik /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	250,000.00 MNT	1.00
	90	State Fund - Төрийн сан		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар	Нэр/Name		
	IBAN/Account/Card Number	Хө.Цэцэрлэг ЗДТГ н.с		
	MNB10090100171855401			
Гүйлгээний утга/Transaction description: EB-5104424				
Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers				
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:				
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:				
Гарын үсэг/Signature:				
Тамга/Stamp:				

Огноо/Date: 2025.09.12 10:58:37

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 001268911011

Системийн огноо/System Date: 2025.09.12 10:58:37

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	250,000.00 MNT	1.00
/ Хоёр зуун тавин мянган төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 90	Банкны нэр/Bank Name State Fund - Төрийн Сан		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name	250,000.00 MNT	1.00
	MN810090100171855401	Хө.Цэцэрлэг ЗДТГ н.с		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
EB-5104424

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Огноо/Date: 2025.09.12 10:58:36

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 001268910989

Системийн огноо/System Date: 2025.09.12 10:58:36

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	370,000.00 MNT	1.00
/ Гурван зуун далан мянган төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 90	Банкны нэр/Bank Name State Fund - Төрийн Сан		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name	370,000.00 MNT	1.00
	MN810090100171855401	Хө.Цэцэрлэг ЗДТГ н.с		

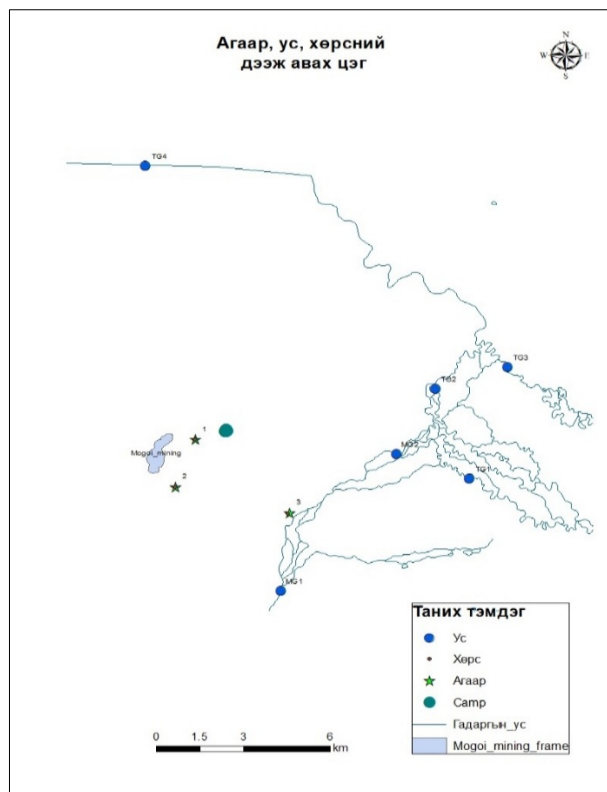
Гүйлгээний утга/Transaction description:
EB-5104424

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

9 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Бид үндсэн үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа ч байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хяналтаа 2023 оноос эхлэн Завхан аймгийн Ус Цаг уур орчны шинжилгээний төвтэй гэрээ хийж мониторингийн хугацаа болон давтамжаар хяналт шинжилгээний ажлыг жил бүр тогтмол гүйцэтгэж ирсэн.

Мөн агаар, хөрс, усны чанарын мониторингийн ажлыг итгэмжлэгдсэн лабораторитой гэрээ хийж тогтсон хугацаанд хийлгэсээр ирсэн.

Зураг 21. Газрын зураг дээрх хөрс, ус, агаарын шинжилгээ хийх цэгүүд

9.1 Агаарын чанарын шинжилгээ

Агаарын чанарын хяналтын 3 цэгт хүхэрлэг хийх, азотын давхар исэл, нийт тоос 20 минут давтамжаар өдөрт 2 удаа, PM2.5, PM10 тоосонцорыг 24 цагаар тус тус тодорхойлов. PM2.5, PM10, нийт тоосны хэмжилтийг Dust Trak, PA-II-SD AIR QUALITY SENSOR зэрэг багажаар тодорхойлов.

Шууд хэмжилтийн дүнд агаарын чанарын MNS4585:2025 стандартаас хэтэрсэн тохиолдол ажиглагдаагүй хэвийн хэмжээнд байна. Хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл Завхан аймаг дахь Байгаль орчны шинжилгээний лабораторид шинжилгээ хийж Хавсралт 8. Агаарын шинжилгээний хариу-г тусгаж өгөв.

Зураг 22. Агаарын чанарын хэмжилтийн үе

Агаарын хяналт шинжилгээг төслийн үйл ажиллагаа эхлээгүй ч судалгааны хяналтыг эхлүүлэн ажиллаж байна.

Хяналтын цэг бүрт Хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл /20 минут/ хоёр давталгаар Орчны агаарт нийт тоос /30 минут/ хоёр давталгаар, РМ 2.5 тоос / 24 цагаар/, РМ 10.0 тоос / 24 цагаар/ тус тус хэмжилт хийж, хэмжилтийн утгыг MNS 4585:2025 стандартын харьцуулсан утгатай жишилт хийж Хүснэгт 4. Агаарын шинжилгээний дээжийн хариу-д тусгав.

Хүснэгт 3. Агаарын орчны хэмжилтийн цэгүүд

Цэгийн нэр	Байршил	Газарзүйн координат
A-01	Овоот -дээд цэг	(N49021'50.0", E097050'38.7"), ДТД 1867м
A-02	Овоот -дунд цэг	(N49020'45.1", E097050'52.3"), ДТД 1835м
A-03	Овоот -доод цэг	(N49021'01.3", E097053'39.9"), ДТД 1787

Хүснэгт 4. Агаарын шинжилгээний дээжийн хариу

Цэгийн нэр	Хэмжих нэгж	Тоосонцор РМ2.5	Тоосонцор РМ10	Нийт тоос	Хүхэрлэг хий /SO ₂ /	Азотын давхар исэл /NO ₂ /
		24 цаг	24 цаг	VII/3-5	VII/3-5	VII/3-5
A-01	мкг/м ³	7.0	6.0	6.0	0.0	7.0
A-02		1.0	1.0	6.0	0.0	2.0
A-03		1.0	11.0	5.0	1.0	7.0
MNS4585:2025		37.5	100	500	450	100

Агаарын шинжилгээний MNS 4585:2025 стандарттай харьцуулахад аливаа стандартаас хэтэрсэн үзүүлэлт байхгүй байна.

9.2 Усны чанарын хяналт шинжилгээ

9.2.1 Гадаргын усны чанарын шинжилгээ

Гадаргын усны хяналтыг Тэсийн гол дагуу 4 цэг (TG-1, TG-2, TG-3, TG-4), Могойн гол дагуу 2 цэг (MG-1, MG-2) зэрэг нийт 6 цэгээс хүнд металл, ерөнхий хими тодорхойлох дээжүүдийг стандартын дагуу авч газар дээр нь Хүчилтөрөгч, булингар, температур, урвалын орчин физик шинж чанарын хяналтыг хийж ажиллаа.

Зураг 23. Усны шинжилгээ. Тэсийн голын TG-2 цэгт хүчилтөрөгч, рН, булингар тодорхойлох үе

Хүнд металлын 4 дээжинд Геологийн төв лабораторид нийт 22 үзүүлэлт тодорхойлох, ерөнхий химийн 6 дээжинд Байгаль орчны шинжилгээний лабораторид 22 үзүүлэлт тус тус тодорхойлон хариуг

хавсралт Хавсралт 9. Усны ерөнхий шинжилгээний хариу, Хавсралт 10. Гадаргын усны микробиологийн шинжилгээ-д тус тус оруулж өглөө.

9.2.2 Газрын доорхи усны түвшний хэмжилт

Овоотын талбайн цооногуудын ус, мөсний түвшний хэмжилтийг 14 цооногт хийж, хэмжилтийн үр дүнгийн утгыг өмнөх хэмжилттэй харьцуулан хүснэгтэнд нэгтгэв.

Зураг 24. Цооногийн хэмжилтийн үе

МВ09 12.3мөс

ДН408 10.1шавар

Борь ID	2012	1/11/2017	11/15/2023	5/23/2024	11/15/2024	12/15/2024	1/15/2025	2/15/2025	3/15/2025	4/15/2025	5/15/2025	6/15/2025	7/15/2025	8/15/2025	9/15/2025	Гүнэд үр	Харьцанг (m)	Нормалг (m)
ДН 408R			81.46	81.41	268.20											32801	413453	5107300
ДН 408			2.33	2.89	10.10	12.10	10.20	10.10	10.10	12.00						34802	418484	5460003
МВ01	117.83	117.22		16.88	+100						52.05	52.00	52.30	52.20	52.20	34803	418474	5460009
МВ02	76.70	2.12	1.73	16.88	2.85	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	2.80	34804	418464	5460015
МВ 03	59.14		1.75	1.15	11.00	5.70	5.60	5.80	5.80	5.70	5.60	6.10	6.30	6.30	8.70	34805	418454	5460020
МВ 04	95.59	95.33	2.10	1.00							300.0	300.0	300.0	300.0	34806	418444	5460024	
МВ 05	106.31	2.95	3.19	2.88	-11.10	10.70	10.50	10.80	10.80	10.80	10.80	10.80	10.50	10.50	11.34	34807	418434	5460029
МВ 06	72.28	1.12	2.87	2.89			11.20	18.70	18.70	18.70	18.70	11.10	16.50	16.50	11.00	34808	417223	5460036
МВ 07	117.07	124.03		1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	1.05	34809	417213	5460042
МВ 08	69.69	69.96	69.70	71.13	233.70	233.60	233.50	234.80	234.20	234.00	234.20	234.20	234.20	234.00	234.00	34810	417203	5460048
МВ 09	79.07	3.49	3.20	3.11	13.45	13.1	13.00	13.4	13.4	13.4	13.1	12.3	12.3	12.3	13.1	34811	416988	5460052
МВ 013	54	3.78	4.55	4.02			15.20	15.20	15.20	15.20	15.00	15.00	15.00	15.20		34812	416978	5460058
МВ 01W	27.52	0	2.24	1.80	13.80	10.90	10.70	10.90	10.80	10.80	9.60	9.60	9.60	13.00		34813	416968	5460064
МВ 01E	37.28	0	3.50	2.30	15.90	15.90	10.80	10.90	10.90	15.90	15.90	15.90	11.00	13.30		34814	416958	5460070
МВ1		3.78														34815	4170020	5460076

BWC - Ус
 GML - Мөс
 Block - Блок
 M - Мөсний болонгүй
 Mud - Цагаар
 Center - Центер

Зураг 25. Сар бүрийн гүний усны хэмжилтийн мэдээллийг харуулсан хүснэгт

Гүний усны хэмжилтийн дүнгийн хүснэгтээс үзэхэд, ихэнх цооногууд тодорхой үеүүдэд хөлдөлт үүсэж, зарим хэсэгтээ нуралт, гэсэлтээс үүдэн шаварлаг болсон байна.

9.3 Хөрсний шинжилгээ

2025 оны хөрсний хяналт шинжилгээг 4 цэгт хийж агро хими, хүнд металл дээж авч газар дээр нь зүсэлт хийж, хөрсний морфологи бичиглэл хийв шинжилгээний хариуг Хавсралт 11. Хөрсний хүнд металл, морфологийн шинжилгээ, Хавсралт 12. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ тус тус тусгав.

Зураг 26. Хөрсний морфологийн бичиглэл хийх үе

Хүснэгт 5. Хөрсний дээжийн агрохимийн шинжилгээний хариу

№	Сорьцын нэр	Чийг %	SO ₄ мг/1000гр	Ялзмаг, %	PH	NH ₄ мг/1000гр	NO ₃ мг/1000гр	P ₂ O ₅ мг/100гр	EC* dS/m
252	X-01, /A үе/	17.44	62.82	1.504	7.58	46.8	2.67	1.54	0.029
	X-01, /AB үе/	5.30	48.32	0.413	7.68	27.4	3.53	0.88	0.029
253	X-02, /A үе/	10.93	62.03	1.745	7.35	24.8	6.26	1.86	0.032
	X-02, /B үе/	10.37	2303.48	0.550	8.31	39.3	6.20	0.62	1.134
254	X-03, /A үе/	10.09	135.00	1.729	7.90	55.0	7.39	1.10	0.038
	X-03, /B үе/	3.88	307.70	1.073	7.96	62.4	3.74	1.08	0.048
255	Кемпийн ар /A үе/	12.80	100.29	1.453	7.76	73.0	14.51	1.31	0.036
	Кемпийн ар /AB үе/	12.64	69.34	1.392	7.84	80.8	5.70	1.13	0.073

Тайлбар: *тэмдэглэгээтэй үзүүлэлт итгэмжлэлийн хүрээнд ороогүй болно.

Хөрсний агрохимийн шинжилгээний хариунаас харахад

Хүснэгт 6. Орчны шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт зардал

№	Төлбөрийн	Давтамжийн тоо	Нийт зардал, төг
1	Гео Суд Шин Төв	Ус, хөрсний хүнд метал	498,300
2	Томилолт, түлш	3 өдөр	339,900+640,000
3	За аймгийн Ус цаг уур	Ус, хөрс, агаарын ерөнхий шинжилгээ	1,114,500
	Нийт		2,592,700

Зураг 27.Орчны хяналт шинжилгээний зардлын төлбөр төлсөн баримтууд

				Огноо/Date:2025.07.08 14:46:46
Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No:001198441218				
Системийн огноо/System Date:2025.07.08 14:46:46				
Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	498,300.00 MNT	1.00
/ Four hundred ninety eight thousand three hundred tugrik /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 04	Банкны нэр/Bank Name Trade and Development bank - Худалдаа Хөгжлийн банк	498,300.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name ГСШТ ТӨҮГ		
	0412077660			
Гүйлгээний утга/Transaction description: 5104424				
Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers				

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No:001193180469				
Системийн огноо/System Date:2025.07.03 16:03:52				
Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	339,900.00 MNT	1.00
/ Гурван зуун гучин есөн мянга есөн зуун төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 90	Банкны нэр/Bank Name State Fund - Төрийн Сан	339,900.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name За.УЦУОШТөв н.с		
	MN160090100090013403			
Гүйлгээний утга/Transaction description: ЕВ-5104424				

				Огноо/Date:2025.07.31 16:18:55
Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No:31831146				
Системийн огноо/System Date:2025.07.31 16:18:55				
Харилцагчийн нэр/Customer Name:95020152534			Нэр/Name:ХУРГАТАЙХАЙРХАН	
Дт	Дансны дугаар/Account number 5020369772	Нэр/Name ХУРГАТАЙХАЙРХАН	Дүн/Amount 640,000.00 MNT	Ханш/Rate 1.00
/ Зургаан зуун дөчин мянган төгрөг /				
Кт	Банкны дугаар/Branch No 05	Банкны нэр/Bank Name Khan Bank - Хаан банк	640,000.00 MNT	1.00
	Дансны дугаар/Account Number 5495599749	Нэр/Name ИХАВГАШ		
Гүйлгээний утга/Transaction description: ЕВ-5104424				
Харилцагч танд баярлалаа/Thank you to our customers				

Огноо/Date: 2025.07.09 13:15:44

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information

Журналын/Journal No: 001199709062

Системийн огноо/System Date: 2025.07.09 13:15:44

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	1,114,500.00 MNT	1.00
/ Нэг сая нэг зуун арван дөрвөн мянга таван зуун төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 90	Банкны нэр/Bank Name State Fund - Төрийн Сан	1,114,500.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	MN430090100090013014	Аймгийн УЦУОШ төв		

Гүйлгээний утга/Transaction description:

EB-5104424

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:

10 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

2025 онд “Хургатай Хайрхан” ХХК нь Талуудын оролцоот байгаль орчны хөтөлбөрүүдээ Монгол Улсын хууль тогтоомж буюу Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд заасны дагуу Овоотын чулуун нүүрсний ордыг ил аргаар ашиглах төсөл болон тус ордыг түшиглэн барих нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн төслүүдийн хүрээнд хамруулна. Хөтөлбөрт кемпийн үйл ажиллагааны байгаль орчны нөлөөлөл, хог хаягдлын менежмент систем, ус агаар хөрсний мониторингийн үйл ажиллагааг хамрах ба шаардлагатай үед орон нутгийн экосистем болон оролцогч талуудыг хамарна.

Энэхүү ажлаар талуудыг иж бүрэн зөвлөмж, хэрэгжилтийн удирдамжаар хангана. Байгаль орчны хөтөлбөр нь Монгол улсын хууль тогтоомж, Олон улсын гэрээ, конвенц, Үндэсний хөтөлбөр, төлөвлөгөө, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын их хурлын тогтоол, шийдвэр, Засгийн газрын тогтоол, шийдвэр, Сайдын тушаал, Агентлаг, хэлтсийн даргын тушаал, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын шийдвэр, тогтоол, Засаг даргын тогтоол, шийдвэр болон холбогдох стандартийн шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг тодорхойлж, цаашид байгаль орчны хууль тогтоомжтой холбоотой аливаа эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, засаж залруулах боломж олгохтой холбоотой зөвлөмж зөвлөгөөгөөр хангаж, одоогийн байгаа түвшинээс илүү сайжруулах зөвлөмжийг хамруулна.

11 Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

2025 оны байгаль орчны төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнаж, танилцуулга хийлээ.

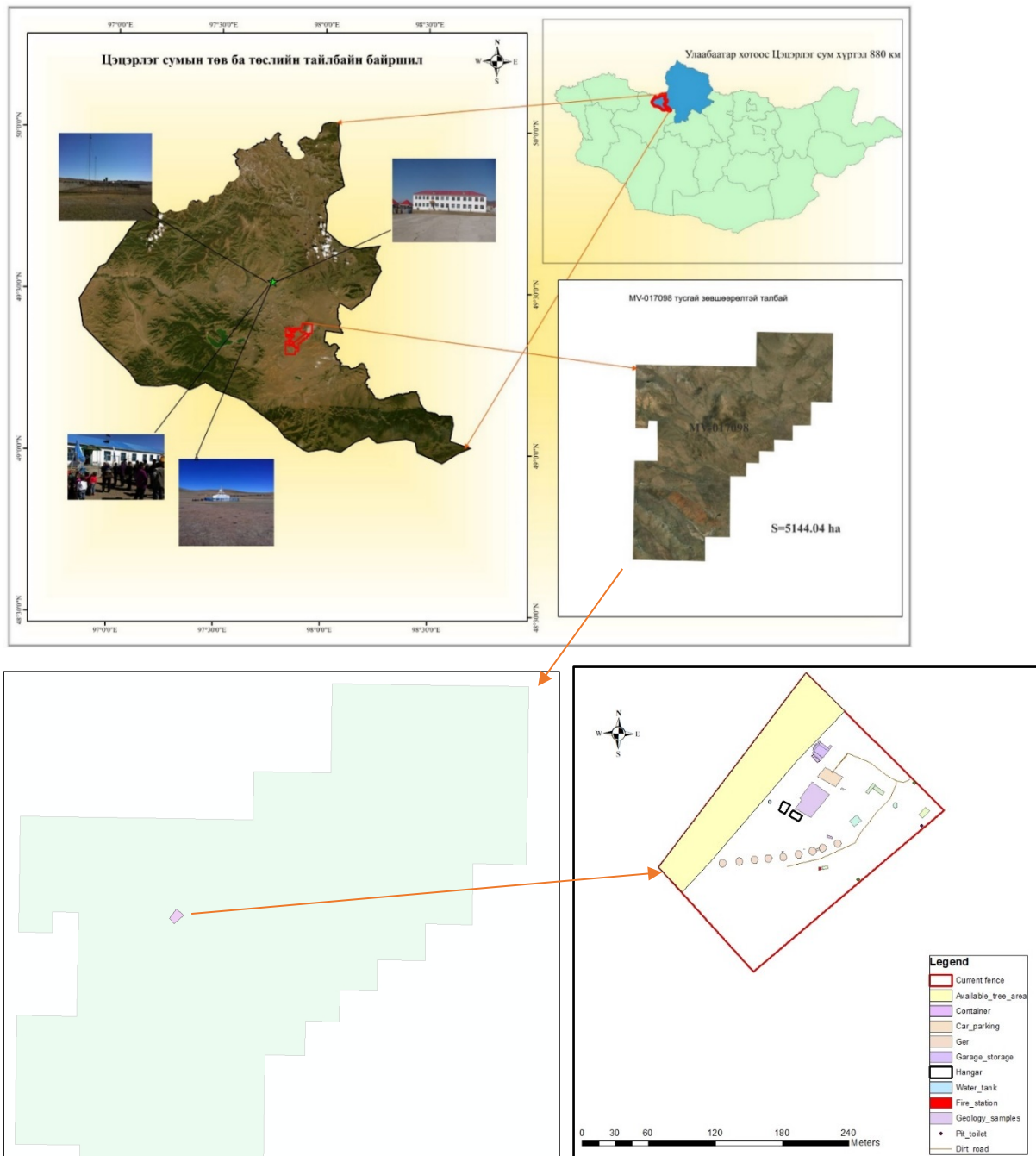
Зураг 28. Орон нутгийн иргэд-ажлын танилцуулга хийх үе

12 “Тэрбум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарилт

12.1 Мод тарилт

Энэ онд бид мод үржүүлгийн талбайгаасаа Овоотын кемпийн талбайд нийтдээ 2000 хүртэлх модыг шилжүүлэн суулгаж, арчилгаа усалгааг хийж ажиллалаа.

Кемпийн хашаа болон мод тарьсан хэсгийн газарзүйн байршил

Зураг 29. Мод тарьсан талбайн байршил (Кемпийн зурагны шар өнгөтэй хэсэг)

Хүснэгт 8. Шилжүүлэн суулгасан модны мэдээлэл

№	Тарьц	Өндөр, см	Нас, жил	2025 онд кемпд тарьсан тоо тоо (ш)
1	Улиас	100-150	3	100
2	Хайлаас	30- 50	3	1000
3	Сибирь Агч	30- 70	3	250
4	Чацаргана	100- 150	3	7
5	Шар Хуайс	30- 50	3	500
Нийт				1,857

Мод шилжүүлэн суулгах ажлыг “Хургатай Хайрхан” ХХК нь Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сум дахь өөрийн орон нутгийн мэдээллийн ажилчдын оролцоотойгоор шилжүүлэн суулгах ажлыг гүйцэтгэв.

Мод үржүүлгийн талбайд мөчрөөр тарьсан Улиас, Чацаргана, Хайлаас зэрэг модод 0.3- 1.8 метр орчим, мөн үрээр тарьсан Агч мод 0.7 метр өндөр ургасан ба эдгээр моддыг технологийн дагуу бортголон, шилжүүлэн суулгах ажлыг 2025 оны 6-р сарын 22-ны өдөр зохион байгуулав.

12.2Моддыг суулгах нүхний хөрсийг бэлтгэх ажил

Зураг 30. Мод суулгах, нүх бэлтгэлийн үеэр чийг баригч хольж байгаа байдал

Моддыг суулгахдаа уламжлалт арга технологиос татгалзаж ухмал нүхнүүдийн хөрсийг тарилт хийх өдрөөс 1 хоногийн өмнө буюу 6-р сарын 21-ний өдөр урьдчилан бэлтгэж, тарилт хийх өдөр хөрсийг “чийг баригч” болох **Super Absorbent Polymer**-тэй хольж боловсруулан, суулгацуудыг 120 минутанд багтаан бортголон зөөвөрлөж, суулгаж дуусгав.

Зураг 31. Тарилт хийгдэхээс өмнөх талбайн хаврын дүр зураг (2025.04.20)

Зураг 32. Мод тарьсан талбай (2024.06.22)

Суулгасан тарьцын усалгаа, арчилгааг мөн орон нутгийн мэдээллийн ажилчид дээр тулгуурлан хийж гүйцэтгэх ба цэнэг усалгааг сардаа 1 удаа байгалийн бороотой өдрүүдийн дундуур хийнэ.

Тарьц суулгацын эхний жилийн амьдрах хувийг орчны салхины эрч, хөрсний хэв шинж, хурын давтамж болон тухайн жилийн хэт халуун өдрүүдийн тоон дээр үндэслэн **50%**-иас *бага* гэж тооцов.

2025 оны мод тарьсан ажлын зардал

Материал	Нийт үнэ
Ажлын бээлий	496,485
Хамгаалалтын нүдний шил	
Амны хаалт	
Хүрз	1,036,000
Бортого	
Чийг баригч	
Машин түрээс	650,000
Түлш	
Кемпийн зардал	
Кемпд хүнс	ДЗ
Тогооч	ДЗ
Нийт зардал	2,182,485

ДЗ – Дотоод зардал

Зураг 38. Мод тарих ажилд зориулсан хувийн хамгаалах хэрэгслийн төлбөр

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Журналын/Journal No: 001174845031				
Системийн огноо/System Date: 2025.06.17 14:47:02				
Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	496,485.00 MNT	1.00
/ Four hundred ninety six thousand four hundred eighty five tugrik /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	496,485.00 MNT	1.00
	15	Golomt Bank - Голomt төв банк		
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	MN740015001705016741	ТОП-АЙДИ ХХК		
Гүйлгээний утга/Transaction description: EB-5104424				
Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers				
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:				
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:				
Гарын үсэг/Signature:				
Тамга/Stamp:				

Зураг 39. Мод тарих ажилд ашиглагдсан хэрэглэгдхүүний төлбөр

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information				
Огноо/Date: 2025.06.17 14:45:43				
Журналын/Journal No: 26160137				
Системийн огноо/System Date: 2025.06.17 14:45:43				
Харилцагчийн нэр/Customer Name: 95020152534			Нэр/Name: ХУРГАТАЙХАЙРХАН	
Дт	Дансны дугаар/Account number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	1,036,000.00 MNT	1.00
/ One million thirty six thousand tugrik /				
Кт	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name	1,036,000.00 MNT	1.00
	05	Khun Bank - Хаан банк		
	Дансны дугаар/Account Number	Нэр/Name		
	5178015496	ТАРИМАЛ УРГАМАЛ		
Гүйлгээний утга/Transaction description: EB-5104424				
Харилцагч танд баярлалаа/ Thank you to our customers				
Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:				
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:				
Гарын үсэг/Signature:				
Тамга/Stamp:				

Зураг 40. Цэнэг усалгааны төлбөр

				Огноо/Date: 2025.06.26 16:12:20
Шилжүүлгийн мэдээлэл / Transaction information				
Журналын/ Journal No: 29276692				
Системийн огноо/ System Date: 2025.06.26 16:12:20				
Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5020369772	ХУРГАТАЙХАЙРХАН	650,000.00 MNT	1.00
/ Six hundred fifty thousand tugrik /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05	Банкны нэр/Bank Name Khan Bank - Хаан банк	650,000.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name Бат-Очир		
	5909018364			
Гүйлгээний утга/ Transaction description: 5104424				

12.3 Мод үржүүлгийн талбай

Манай мод үржүүлгийн талбай нь 2022 онд байгуулагдсан бөгөөд үйл ажиллагааны цар хүрээний хувьд жижиг бөгөөд олон зүйлийн мод үржүүлэг, тарьц суулгацуудыг тарьж ургуулах туршилт судалгааны талбай бөгөөд цаашид тухайн жилийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхийн өмнөх туршилтийн тарьц суулгацийн талбай болно.

Мод үржүүлгийн талбайд 2025 оны хаврын тооллогоор 5000 гаруй тарьц, суулгац ургаж байсан байна. Тэдгээр суулгацуудаас 2000 хүртэлхийг хаврын мод тарилтын улирлаар түр кемпрүү шилжүүлэн суулгав.

Хүснэгт 10. Мод үржүүлгийн талбайд 2025 оны хавар ургаж байсан тарьц суулгац

№	Нэр	Латин нэршил	Ургаж буй орчин	Өндөр (см)	Нас (жил)	2024 оны хавар тоо (ш)
1	Чацаргана	Seabuckthorn	Хүлэмж	30-40	2	398
2	Агч	Acer ginnala	Хүлэмж	30-70	2	250
3	Нарс	Pinus pumila	Хүлэмж	4 - 5	2	49
4	Хайлаас	Ulmus pumila	Ил талбай	5 - 30	2	3,261
5	Шар хуайс	Caragana arborescens	Ил талбай	8 -50	2	938
6	Улиас	Larix sibirica Ledeb	Ил талбай	150-180	2	150
					Нийт	5,046

Зураг 43. Хүлэмж дэх агч 2025 оны хавар

Зураг 44. Ил талбайн Улиас, Хайлаас 2024 оны хавар

Зураг 45. Ил талбайн хайлаас 2025 оны хавар

13 Дүгнэлт

Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын Сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-д заагдсан бүтэц, агуулга, аргачлалын дагуу боловсруулав.

Энэхүү тайлангийн гол зорилго нь үйл ажиллагааны өмнөх байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах суурь бэлтгэлтийг хангах, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг олж илрүүлэх, сөрөг үр дагавар байгаа бол түүнээс урьдчилан сэргийлэх, байгаль орчныг хамгаалах талаар авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнүүд үр дүнтэй байгаа эсэхийг тогтооход оршино.

2025 онд үйл ажиллагаагүй байсан ба Байгаль орчныг менежмент төлөвлөгөөний биелэлтийн нийт зардал **5,635,185** төгрөг зарцуулсан байна. Зардлын төлөвлөгөө болон зарцуулсан зардлын хураангуйг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 11. Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний зардлын хураангуй / төгрөг /

Бүлгийн №	Хамгааллын арга хэмжээ	Нийт
5	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	0
6	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	0
7	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах	0
8	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	0
9	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	0
10	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	0
11	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	920,000
12	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	2,592,700
13	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	0
14	Биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0
15	Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих төлөвлөгөө	2,182,485
Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний нийт зардал		5,635,185

**Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн
төлөвлөгөөний хавсралт**

Хавсралт 1: Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээ

УБ-2	Монгол Улсын Засгийн газрын 2004 оны 20 дугаар тогтоолоор батлав.	
		
МОНГОЛ УЛС УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ 0000093467		
2006.12.21 <i>/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /</i>	9019053077 <i>/ Улсын бүртгэлийн дугаар /</i>	
5104424 <i>/ Регистрийн дугаар /</i>		
Хургагайхайрхан <i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /</i>		
Гадаадын хөрөнгө оруулалттай хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани		
Дүрэм <i>/ Үүсэж байгуулах баримт бичиг /</i>		
Тушаал <i>/ шийдвэрийн нэр /</i>	A-2488 <i>/ дугаар /</i>	2006.12.21 <i>/ он, сар, өдөр /</i>
Гадаад худалдаа <i>/ код /</i>		
4610 <i>/ код /</i>	<i>/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
Ашигт малтмалын ашиглалт 2042.08.10 хүртэл Ашигт малтмалын хайгуул хийх /2009.03.16-2016.03.16/		
0699 7490	<i>/ код /</i>	
<i>/ Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /</i>		
15.07.06~17.07.06 <i>/ хугацаа /</i>	1 <i>/ гишүүдийн тоо /</i>	424,541.50 <i>/ өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
Улаанбаатар, Сүхбаатар, 1-р хороо, чингисийн өргөн чөлөө, Алтай цамхаг 3-р давхарт 302, Утас1: 70116626, Утас2: 70116626, Факс: <i>/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /</i>		
Улсын бүртгэлийн ерөнхий газрын Бүртгэлийн газар <i>/ Бүртгэсэн байгууллагуын нэр /</i>		
 FKA04E: 3298722		
Гэрчилгээг бөхин олгосон 2015 он 5 сар 4 өдөр		

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛААЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар *MV-017098*

Ашигт малтмалын тухай Монгол Улсын хуулийн 26 дугаар зүйлийг үндэслэн

_____	Хөвсгөл	_____	аймаг /хот/-ийн
_____	Цэцэрлэг	_____	сум /дүүрэг/-ын
_____	Овоот	_____	нэртэй газарт орших
_____	5758.70	_____	гектар талбай бүхий уурхайн талбайд

хуульд заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 9019053077 тоот гэрчилгээтэй “Хургатайхайрхан” ХХК -д энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 2042.08.10 дуустал хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙН КАДАСТРЫН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА М.ЭНХТУЛГА

2012 оны 8 сарын 10 өдөр
Улаанбаатар хот

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 2 ДУГААР ХАВСРАЛТ

MV-017098

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицууд, огноо, гарын үсэг, тэмдэг		
				#	Уртраг	Өргөрөг
001-NM	• Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг анх олгосон 2012.08.10	5758.7 Га	0 Га	1	97° 56' 6"	49° 22' 33"
				2	97° 56' 6"	49° 21' 58"
				3	97° 55' 25"	49° 21' 58"
				4	97° 55' 25"	49° 21' 37"
				5	97° 54' 43"	49° 21' 37"
				6	97° 54' 43"	49° 21' 19"
				7	97° 54' 10"	49° 21' 19"
				8	97° 54' 10"	49° 21' 1"
				9	97° 53' 40"	49° 21' 1"
				10	97° 53' 40"	49° 20' 41"
				11	97° 53' 5"	49° 20' 41"
				12	97° 53' 5"	49° 19' 10"
				13	97° 52' 10"	49° 19' 10"
				14	97° 52' 10"	49° 18' 34.84"
				15	97° 49' 25.23"	49° 18' 34.84"
				16	97° 49' 25.23"	49° 21' 1.86"
				17	97° 50' 18.03"	49° 21' 1.86"
				18	97° 50' 18.03"	49° 22' 1.85"
				19	97° 49' 55.24"	49° 22' 1.85"
				20	97° 49' 55.24"	49° 21' 49.85"
				21	97° 49' 25.34"	49° 21' 49.85"
				22	97° 49' 25.28"	49° 23' 24.28"
				23	97° 53' 59.4"	49° 23' 24.28"
				24	97° 53' 59.4"	49° 24' 15.85"
				25	97° 56' 53.25"	49° 24' 15.85"
				26	97° 56' 53.24"	49° 22' 33"

2012-08-10 Э.Заяабат

008-SPR	• Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх Шийдвэрийн огноо: 2019.01.02	5144.04 Га	614.66 Га	1	97° 56' 6"	49° 22' 33"
				2	97° 56' 6"	49° 21' 58"
				3	97° 55' 25"	49° 21' 58"
				4	97° 55' 25"	49° 21' 37"
				5	97° 54' 43"	49° 21' 37"
				6	97° 54' 43"	49° 21' 19"
				7	97° 54' 10"	49° 21' 19"
				8	97° 54' 10"	49° 21' 1"
				9	97° 53' 40"	49° 21' 1"
				10	97° 53' 40"	49° 20' 41"
				11	97° 53' 5"	49° 20' 41"
				12	97° 53' 5"	49° 19' 10"
				13	97° 52' 10"	49° 19' 10"
				14	97° 52' 10"	49° 18' 34.84"
				15	97° 50' 22.56"	49° 18' 34.84"
				16	97° 50' 22.56"	49° 19' 47.64"
				17	97° 49' 25.23"	49° 19' 47.64"
				18	97° 49' 25.23"	49° 21' 1.86"
				19	97° 50' 18.03"	49° 21' 1.86"
				20	97° 50' 18.03"	49° 22' 1.85"
				21	97° 49' 55.24"	49° 22' 1.85"
				22	97° 49' 55.24"	49° 21' 49.85"
				23	97° 49' 25.34"	49° 21' 49.85"
				24	97° 49' 25.3"	49° 22' 56.64"
				25	97° 52' 51.24"	49° 22' 56.64"

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-017098

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
001-NM	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгосон 2012.08.10, дуусах хугацаа 2042.08.10 Тусгай зөвшөөрлийн 1 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв ГУУКХ-ийн даргын 2012.07.31-ний 503 тоот шийдвэр	2012-08-10
002-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 2 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2013.08.10 – 2014.08.10 хүртэл	2013-07-31
003-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 3 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2014.08.10 – 2015.08.10 хүртэл	2014-07-29
004-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 4 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2015.08.10 – 2016.08.10 хүртэл	2015-08-05
005-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 5 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2016.08.10 – 2017.08.10 хүртэл	2016-08-08
006-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 6 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2017.08.10 – 2018.08.10 хүртэл	2017-08-04
007-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 7 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2018.08.10 – 2019.08.10 хүртэл	2018-08-08

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-017098

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
008-SPR	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн талбайг хэсэгчлэн буцаан өгөх Кадастрын хэлтсийн даргын 2019.01.02-ний 7 тоот шийдвэр	2019-01-02 КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
009-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 8 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2019.08.10 – 2020.08.10 хүртэл	2019-07-29 1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595
010-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 9 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2020.08.10 – 2021.08.10 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595 2020.07.20
011-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 10 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.08.10 – 2022.08.10 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595 2021.08.09
012-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 11 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.08.10 – 2023.08.10 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС УХА0595 2022.08.02
013-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 12 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2023.08.10 – 2024.08.10 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2023.08.07
0: 4-FE	<ul style="list-style-type: none"> Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 13 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2024.08.10 – 2025.08.10 хүртэл	1 АМГТГ КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2024.08.14

**ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
ЦЭЦЭРЛЭГ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА**

Засаг Даргын Тамгын Газрын байр, 5 дугаар баг,

Цэцэрлэг сум, Хөвсгөл аймаг, 67320

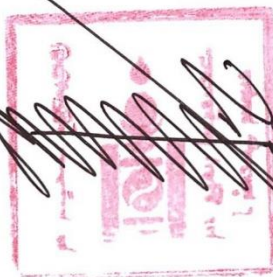
Цахим шуудан: tsetserlegzdtg@khs.gov.mn

Цахим хуудас: www.tsetserleg.khs.gov.mn

2025. 10. 20 № 1/300
танай _____ -ны № _____ -Т

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ЯАМНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ҮНЭЛГЭЭ, АУДИТЫН
ХЭЛТЭСТ**

Тус сумын Ренчинжугнай багийн нутагт орших
"Хургатай хайрхан" ХХК нь 2025 онд ашигт малтмал
олборлох үйл ажиллагаа явуулаагүй нь үнэн болно.

Ч.ДАШДАВАА

875805139

Аймгийн Байгаль орчны газрын 2024 оны
10. сарын 30-ны өдөр тоот албан бичгийн
хавсралт

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗАР
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

2024 оны 10 дугаар
Сарын 30-ны өдөр

Дугаар- ХөБО.2024/12

Мөрөн

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар болон регистрийн дугаар:

“Хургатай хайрхан” ХХК
– Улаанбаатар Чингэлтэй дүүрэг 1-р хороо Бага тойруу 17 Жи Жи цамхаг -09 давхар.
Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар-9019053077, Регистрийн дугаар 5104424
Харилцах утас: 70116828 и-мэйл хаяг: info@khurgataikhairkhan.mn

2. Төслийн нэр, байршил: Хөвсгөл аймаг Цэцэрлэг сум Овоот гэх газар байрлах “Хургатай хайрхан”ХХК-ийн нүүрсний уурхай. Увс нуур Тэсийн голын сав газарт хамаарна.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгч: – Захирал Д.Ачит-Эрдэнэ

4. Тусгай зөвшөөрлийн дугаар болон талбайн хэмжээ, координат /X,Y/ :

- Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл -MV-017098
- Талбайн хэмжээ – 5758.7 га

5. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт: Нүүрс баяжуулах үйлдвэр

6. Үйлдвэрийн техник, технологи, ажиллах горим, хүчин чадал/ :

“Хургатай хайрхан” ХХК-ийн Овоотын ордын нүүрс баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаа ба 2024 онд Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд Цэцэрлэг суманд мод үржүүлгийн талбай байгуулан усалгаа арчилгааг хийсэн.

7. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:

“Хургатай хайрхан” ХХК 2024 онд 1000 орчим модыг шилжүүлэн суулгах ажлыг гүйцэтгэсэн. 0,4 га талбайд улиас 240ш, бургас 760ш тус тус тарьсан. Овоотын талбайдаа 8 ширхэг гэр кемп байрлаж байгаа үндсэн үйл ажиллагаа эхлээгүй байгаль орчин нийгмийн хариуцлагын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байна.

8. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ /шоо.метрээр/:
Тэсийн голоос усаа татан авч ашигладаг. Усны нөөцийн савтай.

9. Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, хэмжээ, хийц, дамжуулах шугам сүлжээний урт, диаметр/ :

- Тэсийн голоос усаа татан авч ашигладаг.
- 2тн-ийн контейнертэй портероор зөөврөөр усалгаа хийдэг.

10. Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /насосны хүчин чадал, марк/:

- Тоолуургүй.
- Худгийн байршил: 97 56 23.76 49 23 1.04 2024 онд худгаа ашиглаж эхлээгүй байгаа.

11. Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:

- 2024 онд Хургатай хайрхан ХХК-ний "Овоотын ордыг түшишлэн баригдах нүүрс баяжуулах үйлдвэр"-ийн төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг Баялаг Эко ХХК хийж БОАЖЯ -аар батлуулсан.

12. Онцгой нөхцөл:

- Усны нэвчилт шүүрэлтээс хамгаалах арга хэмжээ: Шугам хоолойн битүүмжлэлийг шалгаж ус нэвчих, бохирдох, алдагдахаас урьдчилан сэргийлэх, усыг хэмнэх, дахин ашиглах
- Хөрсний ус цэвдгээс хамгаалах арга хэмжээ: Шугам хоолойг хөлдөлтөөс хамгаалах
- Үерийн уснаас хамгаалах арга хэмжээ: Объектоо үерийн аюулаас хамгаалах арга хэмжээг өөрийн хөрөнгөөр хийх

13. Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцох:

- Усны зарцуулалтыг дүгнэлт эсвэл тоолуурын заалтаар тооцно
- Тоолуур ажиллаагүй нөхцөлд БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301-р тушаалын 13 дугаар хавсралтын 3 дахь заалт, Засгийн газрын 2011 оны 302, 2013 оны 326, 327-р тогтоолын дагуу тооцно.

14. Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийг урьдчилсан байдлаар тооцоход:

- Хэрэглэсэн усыг Засгийн газрын 2011 оны 302, 2013 оны 326, 327-р тогтоолын дагуу тооцоход $1 \text{ шоо.метрийг } /1195 \cdot 1 \cdot 10\% = 119,5 \text{ төгрөгөөр төлнө.}$
Увс нуур Тэсийн голын сав газрын усны экологи эдийн засгийн суурь үнэлгээ /гадаргын ус/ - 1195 төгрөг/шоо метр, ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр - 1, усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь, хэмжээ -10%
- БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны А/301-р тушаалын 13-р хавсралтын 3 дахь заалтыг үндэслэн тооцоход модны усалгаанд жилд 3600 шоо.метр ус ашиглана.
 $/1000 \text{ ширхэг бургас улиасны суулгац } *40\text{л/хоног } *90 \text{ хоног } =3600\text{шоо метр/}$

- Усны нөөц ашигласны төлбөрт 430200 /Дөрвөн зуун гучин мянга хоёр зуу / төгрөг төлнө.

15. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх, эргүүлж ашиглах даалгавар:

- Усыг бохирдохоос хамгаалах
- Усны нөөцийг хэмнэлттэй зарцуулах, хэмнэх
- Усыг эргүүлэн болон дахин ашиглах

16. Тавих шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө:

- Ус ашиглуулах дүгнэлтийг үндэслэн "Усны тухай хуулийн 28.6, 29.1-д заасны дагуу Цэцэрлэг сумын Засаг даргын Тамгын газраас ус ашиглах зөвшөөрөл авч, гэрээ байгуулж ажиллах
- Усны нөөц ашигласны төлбөрийг аймгийн ус рашааны нөөц ашигласны төлбөрийн Төрийн сан банк 100170000944 тоот дансанд төвлөрүүлэх /Тоолуур ажиллаагүй тохиолдолд дүгнэлтээр төлбөрийг тооцно/
- Усны дээжээ аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн лабораториор шинжлүүлж байх
- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсийн дэглэмийг мөрдөж ажиллах

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН ДАРГА

П.МӨНХЖАРГАЛ

ДҮГНЭЛТ ГАРГАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН МЭРГЭЖИЛТЭН

Д.ДАМЦАГДУЛАМ

Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын
2013 оны 12 дугаар сарын 20 өдрийн
А-367 дугаар тушаалын хавсралт

БАТЛАВ:
ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА-н орлогч

Д.ОТГОНБАЯР

БАТЛАВ:
"ХУРГАТАЙ ХАЙРХАН" ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

ДАЧИТ-ЭРДЭНЭ

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2024 оны 10-р сарын 31
Халбан

Дугаар: 02...

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Байгаль орчны газрын гаргасан 2024 оны 10 сарын 30-ны өдрийн 557 дугаартай албан бичиг ХөБО.2024/12 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Цэцэрлэг сумын Засаг Даргын 2024 оны 10 сарын 21-ны өдрийн 2/2024 дугаар цэвэр ус ашиглуулах зөвшөөрлийг үндэслэн Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Цэцэрлэг сумын Байгаль хамгаалагч Б.Гүндсамбуу, Ус ашиглагчийг төлөөлж Хургатай хайхан ХХК /Регистрийн дугаар -5104424/-ийг төлөөлж Байгаль орчны мэргэжилтэн Ц.Оюун-Эрдэнэ нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

- 2.1. Ус ашиглах зориулалт –Мод услах
- 2.2. Ашиглах усны хэмжээ:
  - 2.2.1. Унд-ахуйд -м³/хоног
  - 2.2.2. Үйлдвэрлэлд -м³/хоног
  - 2.2.3. Үйлчилгээ -3600 м³
  - 2.2.4. Эмчилгээ, сувилгаа, хүн/хоног- үгүй
- 2.3. Усны чанар, найрлага
- 2.4. Усны эх үүсвэрийн:

Байршил: Хөвсгөл аймаг Цэцэрлэг сум 3-р баг
Солбицол:

Барилга байгууламж – Тэсийн голоос Портер машинаар зөөвөрлөн авч ашигладаг.

Ус нөөцлөх сав 2 тн-ийн багтаамжтай.

Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк-

2.5. Хаягдал усны хэмжээ:

Стандартын шаардлага:

Хаях цэгийн байршил: .

Солбицол: .....

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ.

Жинлэгдэх бодис, кг.....

Органик бодис, кг .....

Эрдэс бодис, кг .....

Хүнд металл, кг .....

Аюултай бохирдуулах бодис, гр .....

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин: .....

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ: / Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгаж хэрэгжүүлэх/

2.9. Усны тоолуурын: Үгүй

Төрөл, нэр, дугаар -

Загвар –

Тоолуур тоо-

Суурилуулсан байгууллага, огноо –

Баталгаажуулсан байгууллага, огноо-

Тоолуурын заалт-

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ: Байгаль орчны газрын 2024 оны ХөБӨ.2024/12 дугаар ус ашиглуулах дүгнэлтийн дагуу мод усалгаанд ашигласан усны төлбөрт 430,200 /Дөрвөн зуун гучин мянга хоёр зуу / төгрөгийг төлнө.

2024 оны усны нөөц ашигласны төлбөрийг 2024 оны 12 сарын 01-ний өдрийн дотор аймгийн Төрийн сан банк 100170000944 тоот дансанд төвлөрүүлсэн байна. Ус ашиглах гэрээг 2024 оны 12 сарын 01-ний дотор дүгнэнэ.

2.11. Хөвсгөл аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 15 дугаар тогтоолоор батлагдсан тэмдэгтийн хураамж болох 160,000 /нэг зуун жаран мянга/ төгрөгийг Цэцэрлэг сумын Тэмдэгтийн хураамжийн Төрийн сан банк 100171800941 тоот дансанд 2024 оны 11 сарын 15-ны дотор төвлөрүүлнэ.

2.12. Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийн хэмжээ:

/ус бохирдуулсны төлбөр/ Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль, Засгийн газрын 2019 оны 316 дугаар тогтоолоор батлагдсан журмыг үндэслэн Увс нуур Тэсийн голын сав газрын захиргаанаас тооцно.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 13.1.1, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

- 4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
- 4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 4.3. Гэрээний биелэлтийг 2024 оны 12 сарын 01-нд дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.
- 4.4. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.
- 4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.
  - 4.5.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;
  - 4.5.2. аль нэг тал татан буугдсан бол.
- 4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Цэцэрлэг сумын Байгаль хамгаалагч:

Б. Гүндсамбуу

Гарын үсэг:

Огноо: 2024.12.31

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

"Хургатай хайрхан" ХХК-ийн Байгаль

орчны мэргэжилтэн: Ц.Оюун-Эрдэнэ

Гарын үсэг:

Огноо: 2024.12.31

Хаяг: Цэцэрлэг сум, Халбан баг,

Буриа хороолол, Сумын Засаг даргын

Тамгын газар байр

Харилцах утас: 99387836

Хаяг: УБ хот, Хан-уул дүүрэг, 15-р

хороо, Стадион оргил гудамж, 213-

1402 тоот

Харилцах утас: 88095470

Хавсралт 6. Хог хаягдлын гэрээ

Батлав, Хөвсгөл Аймгийн Цэцэрлэг
Сумын Засаг Дарга

/ Ч. Дашдаваа

Батлав, "Хургатай Хайрхан" ХХК
Захирал

/ Д.Ачит-Эрдэнэ

Хог хаягдлын гэрээ КК24077

1. Нийтлэг үндэслэл

Энэхүү гэрээ нь Монгол улсын Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.3 дах заалт - Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах; 14.2.Энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, тээвэрлэх үйл ажиллагааг сум, дүүргийн Засаг дарга, орон нутгийн зэрэглэлтэй хотын Захирагчтай гэрээ байгуулсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага гүйцэтгэнэ гэсэн заалтуудыг үндэслэн нэг талаас Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын засаг дарга Ч. Дашдаваа (цаашид гэрээлэгч гэх), нөгөө талаас Хургатай хайрхан ХХК-ийн захирал Д.Ачит-Эрдэнэ (цаашид хэрэглэгч гэх), нар нь 2025 оны 1 сарын 1-ны өдрөөс эхлэн дор дурдсан нөхцлийг биелүүлж ажиллахаар харилцан тохиролцон 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулж байна.

1.1. Гэрээний зорилго:

Кемпээс гарах энгийн хог хаягдлыг хүрээлэн буй орчин (ус, хөрс, агаар, ургамал, амьтан зэрэг)-ний сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөн авч хэрэгжүүлэхэд оршино.

1.2. Хамрах хүрээ:

"Хургатай хайрхан" ХХК-ны нийт Овоот кемп

2. Хэрэглэгчийн эрх, үүрэг

- Хэрэглэгч нь энгийн хог хаягдалд гэрээлэгчийн тогтоосон 2019 оны 12 сарын 18-ны 09 дугаартай Хог хаягдлын хураамжийн хэмжээ тогтоох тухай тогтоолын 1-р хавсралтад заасан хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн тарифийн дагуу төлбөрөө цаг хугацаанд нь төлж байх үүрэгтэй.
- Хэрэглэгч нь гарсан энгийн хог хаягдлыг шаардлагатай үе бүрт тээвэрлүүлэх, тээвэрлэхийг шаардлах эрхтэй
- Гэрээлэгчээс хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр 5-аас дээш удаа тээвэрлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцлах саналаа гаргах эрхтэй.
- Хэрэглэгч хог тээвэрлүүлсэн тухай бүрд гэрээлэгчийн гэрээт жолоочийн тооцооны хуудсанд холбогдох тэмдэглэлийг хийж баталгаажуулна.
- Хэрэглэгч нь ямар ч тохиолдолд гарсан хог хаягдлыг зориулалтын бус газарт болон ил задгай хаяхыг хориглоно.

3. Гэрээлэгчийн эрх үүрэг

- Гэрээлэгч болон хэрэглэгч талуудын гэрээгээр хүлээсэн эрх үүргийн биелэлтэнд хяналт тавьж, биелэлтийг хянуулах
- Гэрээлэгч байгууллагын хог хаягдал тээвэрлүүлсний хураамжийг заасан хугацаанд нь төлөхийг шаардах

- 3.3. Гэрээлэгч байгууллагаар хог хаягдлыг хуваарийн дагуу тээвэрлэхийг шаардах
3.4. Гэрээлэгч хэрэглэгч талд хяналт шаардлага тавьж, ил задгай хогийн цэг үүсгэхгүй байх, үүссэн тохиолдолд хэрэглэгч тал зөрчлийг арилгах.
3.5. Хэрэглэгч нь ямар ч тохиолдолд гарсан хог хаягдлыг зориулалтын бус газарт болон ил задгай хаяхыг хориглоно.

4. Төлбөр тооцоо

- 4.1. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж нь гэрээлэгчийн тогтоосон 2019 оны 12 сарын 18-ны # 09 дугаартай Хог хаягдлын хураамжийн хэмжээ тогтоох тухай тогтоолын 1-р хавсралтад заасан тарифийн дагуу 50'000 /тавин мянган төгрөг/-ийн төлбөрийг төлнө.
4.2. Төлбөрийг гэрээлэгчийн 100171800947 ..... дансанд тушаана.
4.3. Хог хаягдлыг ачих, тээвэрлэх, буулгахад сумын хогны машины түрээслэгчид нэг удаагийн үйлчилгээний төлбөр 250'000 төгрөгийг төлнө.
4.4. Төлбөрийг сумын хогны машины түрээслэгчид 347Г 100171855901 ..... дансанд тушаана.
4.5. Төлбөрийг тухайн тээвэрлэлт хийснээс хойш ажлын 14 хоногт барагдуулна.

5. Бусад

- 5.1. Гэрээлэгчийн хогны машины түрээслэгч Цэцэрлэг сумын 3-р багт байрлах түр кемпээс гарсан энгийн хог хаягдлыг зориулалтын цэг дээр ачиж буулгана.
5.2. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга дарсанаар хүчин төгөлдөр болно.
5.3. Гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлагатай бол талууд харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ.

Гэрээ байгуулсан:

Гэрээлэгчийг төлөөлж:

Байгаль орчны байцаагч:

/ / Л. Дамдинсүрэн

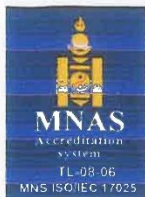
Хэрэглэгчийг төлөөлж:

"Хургатай Хайрхан" ХХК
Гүйцэтгэх захирал:

/ / Сэм Боулс

Маягт 7.8.1

ЦУОШГ-ын Даргын 2020 оны
А/Б4 тоот тушаалын 2-р хавсралт

**УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Зөвхөн өөрийг Уламжлалын хэл, Эргэлт Бат
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар: 2025/256-258

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан байгууллагын нэр, хаяг: "Хургатай Хайрхан" ХХК
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Шинжээчийн код: 02

Шинжилгээний аргын стандарт: MNS 0017-2-5-11:2021, MNS 0017-2-5-12:2021

MNS 4048:1988

Сорьцын тодорхойлолт				
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
Агаар хяналт	2025.07.03-05	2025.07.05	2025.07.05	15

№	Цэгийн нэр	Хэмжих нэгж	Хүхэрлэг хий (SO ₂) (20 минутын хэмжилт)	Азотын давхар исэл (NO ₂) (20 минутын хэмжилт)	*Нийт тоосонцор (20 минутын хэмжилт)
256	A-01	мкг/м ³	0.0	7.0	6.0
257	A-02		0.0	2.0	6.0
258	A-03		1.0	7.0	5.0
Агаарын чанарын стандарт MNS4585:2025			450	100	500

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Тоосонцор PM2.5 /мкг/м ³		
		Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага
256	A-01	7.0	12.0	3.0
257	A-02	1.0	24.0	0.0
258	A-03	1.0	20.0	0.0
Агаарын чанарын стандарт MNS4585:2025 (24 цагийн хэмжилт)		37.5		

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Тоосонцор PM10 /мкг/м ³		
		Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага
256	A-01	6.0	10.0	5.0
257	A-02	1.0	27.0	0.0
258	A-03	11.0	30.0	5.0
Агаарын чанарын стандарт MNS4585:2025 (24 цагийн хэмжилт)		100		

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ

БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ..... /Б.МЯГМАР /

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

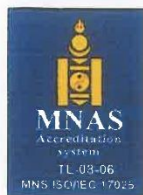

01600034

Хавсралт 8. Усны ерөнхий шинжилгээний хариу

Маягт 7.8.1

ЦУОШГ-ын Даргын 2020 оны
А/Б4 тоот тушаалын 2-р хавсралт

**УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Зөвхөн аймаг Улиастай хот, Өлзийт баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс:70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар:2025/246

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай Хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ

Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн-95см; өнгө-шаравтар; тунгалагшил-булингартай, температур-20.4°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
TG-1	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	4.0	
Ca ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	25.0	<25
Mg ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	7.2	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.13	0.2
Fe ⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.07	<0.3
F ⁻	мг/л	MNS6272:2011	0.30	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	3.9	200
SO ₄ ⁻	мг/л	MNS 6271:2011	4.0	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	110.4	
NO ₂ ⁻	мгN/л	MNS 6779:2019	0.002	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.06	1.0
PO ₄ ⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.017	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	5.1	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	12.2	
Хатуулаг	мг-экв/л	MNS ISO 6059:2005	1.84	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	154.5	<1000
Булингар	NTU**	CA3 6.11:2016	11.5	<5
Ж/б	мг/л	MNS 6836:2020	15.8	<10
ЕС	μS/cm	MNS ISO 7888:1999	186	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.30	6.5-8.5

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ: *[Signature]* / З.СҮРЭНХОРЛОО /
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ *[Signature]* / З.БАЛЖИННЯМ /

0116400320

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хувдасны тоо/ 1

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Зөвхөн өөрөө Утасны дот, Олондот баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар:2025/247

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ
Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн-90см, өнгө-шаравтар; тунгалагшил-булингартай, температур-18.5°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
TG-2	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	3.5	
Ca ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	25.9	<25
Mg ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	8.1	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.25	0.2
Fe ⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.13	<0.3
F ⁻	мг/л	MNS6272:2011	0.27	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	3.9	200
SO ₄ ⁻	мг/л	MNS 6271:2011	6.6	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	112.8	
NO ₂ ⁻	мгN/л	MNS 6779:2019	0.003	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.07	1.0
PO ₄ ⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.024	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	5.8	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	13.5	
Хатуулаг	мг-экв/л	MNS ISO 6059:2005	1.96	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	160.8	<1000
Булингар	NTU**	CA3 6.11:2016	15.9	<5
Ж/Б	мг/л	MNS 6836:2020	22.2	<10
ЕС	µS/cm	MNS ISO 7888:1999	210	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.32	6.5-8.5

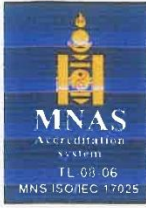
ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ / ИТГЭМЖЛЭГДСЭН / Э СҮРЭНХОРЛОО /
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ / ЦАХУУР / З.БАЛЖИННЯМ /

8116100322

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хуудасны тоо/ 1

**УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Зөвхөн өвчөл Угсаатны хот, Өлзийт баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар:2025/248

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ
Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн-19см; өнгө-шаравтар; тунгалагшил-булинггартай, температур-17.8°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
TG-3	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	1.2	
Ca ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	25.9	<25
Mg ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	8.1	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.23	0.2
Fe ⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.08	<0.3
F ⁻	мг/л	MNS6272:2011	0.34	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	3.9	200
SO ₄ ⁻	мг/л	MNS 6271:2011	4.7	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	109.8	
NO ₂ ⁻	мгN/л	MNS 6779:2019	0.002	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.07	1.0
PO ₄ ⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.011	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	5.8	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	14.9	
Хатуулаг	мг-экв/л	MNS ISO 6059:2005	1.96	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	153.6	<1000
Булинггар	NTU**	CA3 6.11:2016	13.9	<5
Ж/б	мг/л	MNS 6836:2020	7.8	<10
ЕС	µS/cm	MNS ISO 7888:1999	203	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.25	6.5-8.5

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ / Э.СҮРЭНХОРЛОО /
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ: / З.БАЛЖИННЯМ /

8116100304

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОР

Зөвхөн өвчөл Уламстай хот, Олзийт баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар: 2025/249

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ
Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн-19см; өнгө-шаравтар; тунгалагшил-бага булингартай, температур-18.6°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
TG-4	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	4.2	
Ca ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	26.7	<25
Mg ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	8.1	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.19	0.2
Fe ⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.15	<0.3
F ⁺	мг/л	MNS 6272:2011	0.34	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	5.7	200
SO ₄ ⁻	мг/л	MNS 6271:2011	7.2	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	113.5	
NO ₂	мгN/л	MNS 6779:2019	0.003	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.07	1.0
PO ₄ ⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.024	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	5.8	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	15.4	
Хатуулаг	мг-экв/л	MNS ISO 6059:2005	2.00	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	165.4	<1000
Булингар	NTU**	CA3 6.11:2016	8.91	<5
Ж/б	мг/л	MNS 6836:2020	6.0	<10
ЕС	μS/cm	MNS ISO 7888:1999	215	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.51	6.5-8.5

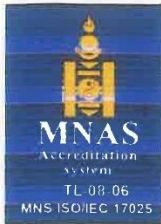
ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ / ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ / З.СҮРЭНХОРЛОО /
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ / З.БАЛЖИННЯМ /

8116100326

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хуудасны тоо/ 1

**УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Завхан аймгад Улхастай хот, Олзийт баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар: 2025/250

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ
Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн-15см, өнгө-шаравтар, тунгалагшил-булингартай, температур-18.5°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
MG-1	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

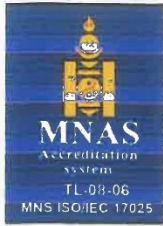
Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	36.8	
Ca ²⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	48.7	<25
Mg ²⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	17.1	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.62	0.2
Fe ²⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.06	<0.3
F ⁻	мг/л	MNS6272:2011	0.55	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	20.6	200
SO ₄ ²⁻	мг/л	MNS 6271:2011	60.2	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	212.3	
NO ₂ ⁻	мгN/л	MNS 6779:2019	0.002	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.04	1.0
PO ₄ ³⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.003	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	11.5	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	18.8	
Хатуулаг	мг-экв/л	MNS ISO 6059:2005	3.84	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	395.7	<1000
Булингар	NTU**	CA3 6.11:2016	4.56	<5
Ж/б	мг/л	MNS 6836:2020	3.0	<10
ЕС	µS/cm	MNS ISO 7888:1999	425	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.64	6.5-8.5

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭН
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ ЧМ. / З.СҮРЭНХОРЛОО /
/ З.БАЛЖИННЯМ /

8116100328
Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хуудасны тоо/ 1

**УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОР**

Зөвхөн аймаг Улсдастай хот, Олонийт баг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: /0-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар:2025/251

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр, хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК,
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: З.Балжинням, Лабораторийн эрхлэгч, ЧМ
Шинжээчийн код: 01

Физик үзүүлэлт: гүн – 22см, өнгө – үгүй, тунгалагшил – тунгалаг, температур-18.8°C

Сорьцын тодорхойлолт					
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Сорьц хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Дууссан он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
MG-2	2025.07.03	2025.07.05	2025.07.07	2025.07.08	1

Тодорхойлох үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний аргын стандарт	Шинжилгээний үр дүн	Ерөнхий стандарт MNS 4586:2024
Na ⁺ +K ⁺	мг/л	MNS ISO 1097:1970	41.8	
Ca ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	47.1	<25
Mg ⁺	мг/л	MNS ISO 6059:2005	18.1	<10
NH ₄ ⁺	мгN/л	MNS ISO 7150-1:2006	0.30	0.2
Fe ⁺	мг/л	MNS 4430:2005	0.08	<0.3
F ⁻	мг/л	MNS6272:2011	0.66	0.5-1.5
Cl ⁻	мг/л	MNS 4424:2005	20.9	200
SO ₄ ⁻	мг/л	MNS 6271:2011	69.1	<60
HCO ₃ ⁻	мг/л	MNS 6832:2020	212.3	
NO ₂ ⁻	мгN/л	MNS 6779:2019	0.004	0.01
NO ₃ ⁻	мгN/л	MNS 6834:2020	0.15	1.0
PO ₄ ⁻	мгP/л	MNS ISO 6878:2001	0.010	0.05
ПИЧ	мг/л	MNS 6833:2020	10.6	
Ууссан хүчилтөрөгч	мгO/л	Шууд хэмжлийн багажаар	12.5	
Хатуулаг	мг-эquiv/л	MNS ISO 6059:2005	3.84	
Эрдэсжилт	мг/л	MNS ISO 1097:1970	409.3	<1000
Булингар	NTU**	CA3 6.11:2016	3.85	<5
Ж/б	мг/л	MNS 6836:2020	4.0	<10
ЕС	µS/cm	MNS ISO 7888:1999	439	
pH		MNS ISO 10523:2001	7.64	6.5-8.5

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ / Э.СҮРЭНХОРЛОО /
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ / З.БАЛЖИННЯМ /

6118100330

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Гадаргын усны хүнд металлын шинжилгээ

Мягт ХФ-01

ГСПП-ийн захирлын 2023 оны А/03 тушаалын 1-р заваргалт

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ ТӨҮГ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Захиалгын дугаар: ХФ 2025/1028

Захиалагчийн нэр: Хургатай хайрхан ХХК, Овоот кемп

№	Лаб №	Дээж №	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/л															
				Al	As	Ba	Be	Bi	Cd	Co	Cr	Cs	Cu	Ge	Li	Mn	Mo	Ni	
1	6716	TG-1	-	<0.01	<0.01	0.013	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.002	<0.001	<0.01	<0.001	0.003	<0.01	0.002	0.003	
2	6717	TG-2	-	<0.01	<0.01	0.013	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.002	<0.001	<0.01	<0.001	0.003	<0.01	0.002	0.003	
3	6718	TG-3	-	<0.01	<0.01	0.013	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.002	<0.001	<0.01	<0.001	0.003	<0.01	0.002	0.003	
4	6719	TG-4	-	<0.01	<0.01	0.012	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001	0.002	<0.001	<0.01	<0.001	0.004	<0.01	0.002	0.003	
5	6720	MG-1	-	<0.01	<0.01	0.019	<0.001	<0.001	<0.001	0.001	0.004	<0.001	<0.01	<0.001	0.019	<0.01	0.010	0.005	
6	6721	MG-2	-	<0.01	<0.01	0.018	<0.001	<0.001	<0.001	0.001	0.004	<0.001	<0.01	<0.001	0.018	<0.01	0.010	0.005	

Чанарын хяналт

1	СУ	Шифр-1532	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/л															
				Al	As	Ba	Be	Bi	Cd	Co	Cr	Cs	Cu	Ge	Li	Mn	Mo	Ni	
Стандарт уусмалын утга				0.120	0.080	0.050	0.020	0.010	0.010	0.025	0.020	-	0.020	-	0.020	0.040	0.100	0.060	
Шинжилсэн утга				0.120	0.070	0.047	0.019	0.009	0.009	0.021	0.017	<0.001	0.017	<0.001	0.019	0.035	0.095	0.053	
Шинжилгээний аргын код				ICP-124															

Хэвлэсэн өгнөө: 2025.07.22

Мягт ХФ-01

ГСПП-ийн захирлын 2023 оны А/03 тушаалын 1-р заваргалт

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ ТӨҮГ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Захиалгын дугаар: ХФ 2025/1028

Захиалагчийн нэр: Хургатай хайрхан ХХК, Овоот кемп

№	Лаб №	Дээж №	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/л															
				Pb	Rb	Sb	Sc	Se	Sr	Ti	Tl	U	V	Zn	Fe	K	Na	Si	
1	6716	TG-1	-	<0.01	<0.001	0.001	0.002	<0.001	0.158	0.014	<0.001	0.001	0.001	<0.01	<0.02	1.20	8.45	5.73	
2	6717	TG-2	-	<0.01	<0.001	0.001	0.003	<0.001	0.160	0.015	<0.001	0.001	0.002	<0.01	<0.02	1.13	7.41	5.59	
3	6718	TG-3	-	<0.01	<0.001	0.001	0.003	<0.001	0.163	0.014	<0.001	0.001	0.002	<0.01	<0.02	1.07	7.84	5.69	
4	6719	TG-4	-	<0.01	0.001	0.001	0.003	<0.001	0.178	0.015	<0.001	0.001	0.002	<0.01	<0.02	1.18	10.20	5.52	
5	6720	MG-1	-	<0.01	0.001	0.001	0.002	0.001	0.354	0.010	<0.001	0.009	0.003	<0.01	<0.02	3.27	25.88	4.30	
6	6721	MG-2	-	<0.01	0.001	0.001	0.002	0.001	0.321	0.007	<0.001	0.009	0.003	<0.01	<0.02	3.35	27.10	4.40	

Чанарын хяналт

1	СУ	Шифр-1532	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/л															
				Pb	Rb	Sb	Sc	Se	Sr	Ti	Tl	U	V	Zn	Fe	K	Na	Si	
Стандарт уусмалын утга				0.040	0.010	0.010	-	0.010	0.250	0.005	0.010	0.010	0.030	0.070	0.30	11.00	50.00	3.00	
Шинжилсэн утга				0.035	0.009	0.011	<0.001	0.010	0.193	0.005	0.009	0.010	0.026	0.061	0.32	11.05	50.30	3.01	
Шинжилгээний аргын код				ICP-25															

Гүйцэтгэсэн инженер: Ц.Ичинноров, Т.Бүжигдхам (нэр)

Хэвлэсэн өгнөө: 2025.07.22

ХАВСРАЛТ 1

ОРЧНЫ БОЛОН МОРФОЛОГИ БИЧИГЛЭЛ

Орчны бичиглэл				
Ажиглалт хийсэн огноо	Газрын нэр: Код	Уртраг, Өргөрөг, Далайн түвшнээс дээш	Газрын гадарга, хотгор, гүдгэр, налуу	
2025.07.04	Хургатай хайрхан ХХК Овоот Х-01	N49 ⁰ 21'50.0" E097 ⁰ 50'38.7" ДТД 1867м	15°	
Хөрсний элэгдэл эвдрэл	Ургамлын бүрхэвч		Өнгөн хөрсний халцрал	
Гадарга дээр хурдасны толбуудтай, элэн хурдасны хуримтлалтай, эвдрэлийн үйл явц мэдэгдэхүйц	Ерхөг, хялгана, агь, бутууль, дааган сүүл, шарилж Бүрхэвч 80 хувь		Хөрсний А үе мэдэгдэхүйц нимгэрсэн, өнгөн хөрсний элэгдлээс үлдсэн хайрга чулууны үлдэгдэлтэй	
Хөрсний морфологи бичиглэл				
Тодорхойлох үзүүлэлт	А, см	АВ, см	ВС, см	С, см
Үе давхаргын зузаан, см	2-14	14-26	26-34	34 доош
Өнгө	Хүрэн	Хүрэн бор	Бор	Бор саарал
Чийг	Чийгтэй	Чийгтэй	Бага зэрэг	Хуурай
Механик бүрэлдэхүүн	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар	Элсэнцэр
Бүтэц	Бөөмөн	Бөөмөн	Бөөмөн	Микро
Ургамлын үндэс	Мэр, сэр	Үндэс ихтэй	Мэр сэр	Үндэсгүй
Нягт	Сийрэг	Дунд зэрэг	Дунд зэрэг	
Карбонат (см)			27 доош карбонаттай	
Хөрсний гадарга дээрх элсэн хучаасны зузаан, см	Элс хучаас байхгүй. 0-2 см хөрсний бүтэц алдралтай			
Ажиглалт хийсэн хүний нэр: З.Балжинням, /Докторант/				

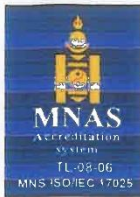
ОРЧНЫ БОЛОН МОРФОЛОГИ БИЧИГЛЭЛ

Орчны бичиглэл			
Ажиглалт хийсэн огноо	Газрын нэр: Код	Уртраг, Өргөрөг, Далайн түвшнээс дээш	Газрын гадарга, хотгор, гүдгэр, налуу
2025.07.04	Хургатай хайрхан ХХК, Овоот, X-02	(N49°20'45.1", E097°50'52.3"), ДТД 1835м	10°
Хөрсний элэгдэл эвдрэл	Ургамлын бүрхэвч		Өнгөн хөрсний халцрал
Гадарга дээр хурдасны толбуудтай, элэн хурдасны хуримтлалтай, эвдрэлийн үйл явц мэдэгдэхүйц буюу зэрэглэл-1	агь, шарилж, хиаг, улалз Бүрхэвч 70 хувь		Усны урсгалын ул мөр, бага зэрэг хагдны хөдөлгөөнтэй, өнгөн хэсэгт усаар зөөгдсөн нимгэн хурдас үүссэн.
Хөрсний морфологи бичиглэл			
Тодорхойлох үзүүлэлт	А, см	АВ, см	С, см
Үе давхаргын зузаан, см	0-25	25-40	40 доош
Өнгө	Хүрэн бор	Бор	Улаан
Чийг	Чийгтэй	Өлөн чийгтэй	Өлөн чийгтэй
Механик бүрэлдэхүүн	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар
Бүтэц	Бөөмөн	Бөөмөн	микро
Нягт	Дунд зэрэг	Дунд зэрэг	Дунд зэрэг
Ургамлын үндэс	Бага зэрэг үндэстэй	Үндэсгүй	Үндэсгүй
Карбонат (см)		28-доош карбонаттай	
Хөрсний гадарга дээрх элсэн хучаасны зузаан, см	Элс хучаас байхгүй. 0-2 см хөрсний бүтэц алдралтай		
Ажиглалт хийсэн хүний нэр: З.Балжинням, / Докторант /			

ХАВСРАЛТ 3

ОРЧНЫ БОЛОН МОРФОЛОГИ БИЧИГЛЭЛ

Орчны бичиглэл				
Ажиглалт хийсэн огноо	Газрын нэр: Код	Уртраг, Өргөрөг, Далайн түвшнээс дээш	Газрын гадарга, хотгор, гүдгэр, налуу	
2025.07.04	Хургатай хайрхан ХХК, Овоот, Х-03	(N49 ⁰ 21'01.3 ^{II} , E097 ⁰ 53'39.9 ^{II}), ДТД 1787м	Тэгш	
Хөрсний элэгдэл эвдрэл	Ургамлын бүрхэвч		Өнгөн хөрсний халцрал	
1 дүгээр зэрэг	Улалз, хиаг, шарилж, агь, бутууль, Бүрхэвч 60 хувь		Ургамал хоорондын суур хоорондын зай их	
Хөрсний морфологи бичиглэл				
Тодорхойлох үзүүлэлт	А, см	АВ, см	ВС, см	С, см
Үе давхаргын зузаан, см	2-18	18-37	37-50	50 доош
Өнгө	Хүрэн бор	Бор	Боровтор	Бор саарал
Чийг	Чийгтэй	Өлөн чийгтэй	Хуурай	Хуурай
Механик бүрэлдэхүүн	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар	Хөнгөн шавранцар
Бүтэц	Бөөмөн	Бөөмөн	Үрлэн	Микро
Нягт	Сийрэг	Дунд зэрэг	Дунд зэрэг	
Ургамлын үндэс	Бага үндэстэй	Бага үндэстэй	Мэр, сэр	
Карбонат (см)			37 доош карбонаттай	
Хөрсний гадарга дээрх элсэн хучаасны зузаан, см	Элс хучаас байхгүй. 0-2 см хөрсний бүтэц алдралтай			
Ажиглалт хийсэн хүний нэр: З.Балжинням, / Докторант /				

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАТАЛГААЖУУЛСАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Зөвхөн агаар Угсгалтай исл, Өлзийт блг
Өгөөмрийн хэсэг, Утас/Факс: 70-46-22-06
E-mail: zavkhan_tsaguur@yahoo.com

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар: 2025/252-255

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газар, хүний нэр хаяг: "Хургатай хайрхан" ХХК
Хөвсгөл аймаг, Цэцэрлэг сум

Шинжээчийн код: 02

Шинжилгээний аргын стандарт: MNS 3310:1991
MNS ISO 10390:2001
MNS 4006:87

Сорьцын тодорхойлолт				
Сорьцын нэр	Сорьц авсан он.сар.өдөр	Хүлээн авсан он.сар.өдөр	Шинжилсэн он.сар.өдөр	Шинжилгээнд ирүүлсэн сорьцын тоо хэмжээ
Хөрсний хяналт	2025.07.04	2025.07.05	2025.07.05	8

№	Сорьцын нэр	Чийг %	SO ₄ мг/1000гр	Ялзмаг, %	pH	NH ₄ мг/1000гр	NO ₃ мг/1000гр	P ₂ O ₅ мг/100гр	EC* dS/m
252	X-01, /A үе/	17.44	62.82	1.504	7.58	46.8	2.67	1.54	0.029
	X-01, /AB үе/	5.30	48.32	0.413	7.68	27.4	3.53	0.88	0.029
253	X-02, /A үе/	10.93	62.03	1.745	7.35	24.8	6.26	1.86	0.032
	X-02, /B үе/	10.37	2303.48	0.550	8.31	39.3	6.20	0.62	1.134
254	X-03, /A үе/	10.09	135.00	1.729	7.90	55.0	7.39	1.10	0.038
	X-03, /B үе/	3.88	307.70	1.073	7.96	62.4	3.74	1.08	0.048
255	Кемпийн арын хэсэг /A үе/	12.80	100.29	1.453	7.76	73.0	14.51	1.31	0.036
	Кемпийн арын хэсэг /AB үе/	12.64	69.34	1.392	7.84	80.8	5.70	1.13	0.073

Тайлбар: *тэмдэглэгээтэй үзүүлэлт итгэмжлэлийн хүрээнд ороогүй болно.

ХЯНАСАН: ЛАБОРАТОРИЙН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ
БАТАЛГААЖУУЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ, ЧМ *Б.МЯГМАР* / *И.З.БАЛЖИННЯМ*

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

2025.07.05

Хавсралт 91. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ

Маягт ХФ-01

ГСПП-ийн хэргийн 2023 оны
А/03 тухайлан 1-р хавсралт

ГЕОЛОГИЙН СУДАЛГАА-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ ТӨҮГ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Захиалгын дугаар: ХФ 2025/1027

Захиалагчийн нэр: Хургатай хайрхан ХХК, Овоот кент

№	Лаб №	Дээж №	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/кг														
				Li	Be	Sc	Cr*	Co	Ni	Ga	Rb	Y*	Zr*	Mo	Cd	Sn*	Sb	Cs
1	6709	X-01 AB	-	15.07	2.32	5.52	17.83	5.30	12.90	13.30	113	22.99	172	1.25	<0.5	4.76	0.57	2.98
2	6710	X-02 A	-	16.48	2.00	7.11	30.06	7.13	17.07	12.22	89.03	16.09	73.39	1.51	<0.5	2.95	0.56	3.39
3	6711	X-02 BC	-	17.60	2.06	6.33	17.52	6.97	24.12	11.37	85.30	14.51	67.24	1.19	<0.5	3.07	0.65	3.19
4	6712	X-03 AB	-	12.53	1.90	4.64	18.11	4.97	12.01	11.58	120	11.16	51.42	2.09	<0.5	2.43	0.51	2.86
5	6713	X-03 BC	-	9.78	1.88	2.80	10.89	3.05	8.04	10.80	131	6.58	31.57	3.27	<0.5	1.63	<0.5	2.51
6	6714	Кемп А	-	26.55	2.82	11.45	45.21	10.54	26.28	18.07	122	23.35	106	2.30	<0.5	4.64	1.00	5.08
7	6715	Кемп АВ	-	17.17	1.83	6.61	22.85	6.80	23.20	11.03	81.33	14.43	70.81	1.18	<0.5	2.66	0.74	3.32

№	Лаб №	Шифр-1536	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/кг														
				Li	Be	Sc	Cr*	Co	Ni	Ga	Rb	Y*	Zr*	Mo	Cd	Sn*	Sb	Cs
1	АСЗ	Шифр-1536	Аттестатчилсан утга	22.59	2.17	11.18	-	14.01	31.55	-	80.49	22.15	-	1.11	-	2.60	-	3.70
			Шинжилсэн утга	25.32	2.30	12.22	44.43	12.69	30.74	16.08	76.32	19.45	85.32	1.08	0.25	3.74	1.08	3.89
Шинжилгээний аргын код				ICP-80														

№	Лаб №	Дээж №	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/кг														Элемент, %	
				La	Ce	W*	Pb	Th	U	Ba	Cu	Mn	Sr	Ti	V	Zn	Fe	Al	
1	6709	X-01 AB	-	27.28	51.44	1.38	13.67	8.41	2.30	629	10.24	429	211	2143	45.48	56.43	2.74	6.16	
2	6710	X-02 A	-	23.05	45.20	1.03	14.45	6.67	1.45	749	13.14	618	244	2632	61.65	58.23	3.72	6.08	
3	6711	X-02 BC	-	21.81	40.63	0.95	33.83	6.12	1.92	1691	11.99	381	505	1929	50.03	46.96	2.21	5.11	
4	6712	X-03 AB	-	18.80	36.57	0.85	29.58	5.15	1.27	1355	8.41	386	291	1782	39.49	38.50	2.97	5.69	
5	6713	X-03 BC	-	16.23	32.01	0.70	14.08	3.80	1.23	784	<5	173	354	1029	24.36	14.08	1.72	5.31	
6	6714	Кемп А	-	34.78	69.99	1.48	20.01	10.32	2.34	636	15.17	696	229	2962	71.86	60.14	3.66	6.35	
7	6715	Кемп АВ	-	21.57	42.19	0.89	13.06	6.36	1.61	553	15.43	429	299	2068	59.94	44.88	2.58	5.38	

№	Лаб №	Шифр-1536	Дээжийн тодорхойлолт	Элемент, мг/кг														Элемент, %	
				La	Ce	W*	Pb	Th	U	Ba	Cu	Mn	Sr	Ti	V	Zn	Fe	Al	
1	АСЗ	Шифр-1536	Аттестатчилсан утга	34.00	67.84	1.40	17.26	8.69	1.84	657	29.40	-	387	4606	97.00	74.67	3.80	7.76	
			Шинжилсэн утга	32.61	67.54	1.54	16.46	8.80	1.68	641	28.58	779	380	4355	103	70.86	3.79	7.17	
Шинжилгээний аргын код				ICP-80														ICP-17	

Гүйцэтгэсэн инженер: Н.Дэлгэрмаа, Ц.Ичинноров, Т.Бүжинлхам
(нэр)

Хэвлэсэн огноо: 2025.07.25

*Байгальд ээлтэй
Орон нутагт өгөөжтэй*

**ХУРГАТАЙ
ХАЙРХАН**